آزمون آزمایشی ۲۵ مهر

دفترچه پاسخ تشریحی

ویژه پایه یازدهم

گروه آزمایشی علوم انسانی

مرحله ۱

۱۴۰۴-۱۴۰۵

گزینه دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

پاسخ تشریحی آزمون مرحلهٔ ۱

تذکرهای مهم

- آزمون پیشرفت تحصیلی مرحلهٔ بعدی گزینهٔ دو، در روز جمعه ۱۶ آبان ۱۴۰۴ برگزار می‌گردد.
- دانش‌آموز گرامی، جهت استفاده از خدمات اختصاصی خود مانند کارنامه‌های هوشمند بعد از آزمون ارزشیابی، بانک سؤال گزینه‌دو، رفع اشکال هوشمند و...، با استفاده از شمارهٔ داوطلبی (به‌عنوان نام کاربری) و کد ملی خود (به‌عنوان رمز عبور) وارد وب‌سایت گزینه‌دو به آدرس www.gozine2.ir شوید.
- **در صورتی که اینترنتی ثبت‌نام کرده‌اید، رمز عبور شما همان رمزی است که خودتان انتخاب نموده‌اید.**
- کارنامه‌های آزمون ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مرحلهٔ ۱ به‌صورت کامل، با فاصلهٔ زمانی کوتاهی پس از آزمون مطابق اطلاعیهٔ اعلام‌شده، بر روی پایگاه اینترنتی گزینه‌دو به آدرس www.gozine2.ir قرار می‌گیرد. در صورت بروز اشکال در دریافت کارنامه، موضوع را از طریق نمایندگی شهر خود پیگیری نمایید.

پایهٔ یازدهم دورهٔ دوم متوسطه

سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴

دانش‌آموز گرامی، شما می‌توانید با اسکن تصویر بالا به وسیلهٔ گوشی هوشمند و یا تبلت خود، به صفحهٔ اینستاگرام مؤسسه گزینه‌دو وارد شوید.

gozine2.ir

اسامی هیئت‌علمی آزمون‌های ادواری پایه‌های دهم و یازدهم مؤسسه گزینه‌دو
در سال تحصیلی ۱۴۰۵_۱۴۰۴

gozine2.ir

گزینه‌دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

معاون تولید محتوا: علی الفتی

مدیر واحد آموزش تخصصی: محمدرضا محمدهاشمی

گروه ریاضی
مدیر گروه: سید امیرمحمد سیدشاکری

	مسئول درس و دستیاران	طراحان	کارشناسان
حسابان و ریاضی ۱	مسئول درس: علی افضل‌زاده دستیاران: عباس سعیدی - وحید جعفری	سید امیرمحمد سیدشاکری علی فرمد	سید مهدی عابدی سید علی موسوی‌راد
هندسه	مسئول درس: سعید اکبرزاده دستیار: هادی کاظم‌نژاد	سعید اکبرزاده هادی کاظم نژاد فرهاد فرزامی	علی صادقی مانی خدابنده
آمار و احتمال	مسئول درس: سعید اکبرزاده دستیار: فرهاد فرزامی	امیدرضا پورحسینی	حسین خواجوند مانی خدابنده
ریاضی تجربی	مسئول درس: ایمان اردستانی دستیاران: وحید جعفری - مهدی پوررضایی	محمد خانگلدی	پوپک مقدم
ریاضی و آمار	مسئول درس: حسین افسری دستیاران: مهدی پوررضایی - عباس مالکی	علیرضا صحرایی عباس مالکی	امیرحسین حریری ایمان حسین‌زاده

گروه علوم
مدیر گروه: محمدحسین کشانی

	مسئول درس و دستیار	طراحان	کارشناسان
زیست شناسی	مسئول درس: بتول خواجه‌پور	منصوره رئیس‌دانا جواد اباذرلو سعید خورشیدی‌نسب رضا بهنامی	علی جوهری نرگس حسینی میلاد حاتمی
فیزیک	مسئول درس: منصور داودوندی دستیار: ساناز دریکوندی	یوسف صباغی محسن داودی	مریم گلی حسن‌لو
شیمی	مسئول درس: سید حامد میرقادری دستیار: حسین سعادت	محمدعلی توسلی فر محمد احمدی یاسر راش بابک اسفندی	محمد احمدی
زمین شناسی	مسئول درس: شکیبا کریمی	فرزانه رجایی فرزانه صاعدی حسن علیمحمدی عباس روزبهانی	فرزانه صاعدی روزبه اسحاقیان حسن علیمحمدی

گروه انسانی
مدیر گروه: علی اکبر آخوندی

	مسئول درس و دستیاران	طراحان	کارشناسان
علوم و فنون ادبی	مسئول درس: محمدرضا پیرو دستیار: سپهر سالارکیا	مینا پژنگ محمدحسین صفایی حمزه کریم تباح فر هادی قورزایی محمدرضا پیرو امیرمهید اسفندی	محمدصادق حسام زاده محمدصدرا حسینی
جامعه شناسی	مسئول درس: الهام رضایی دستیار: فاطمه صفری	علیرضا مختاری آزاده میرزایی الهام میرزایی مبینا تاجیک	مهتاب شیرازی هستی ناصح
روان شناسی	مسئول درس: سیده ضحی سکاکی دستیار: ثنا کاشیان	نگین تربیتی مهدی پارچه‌باف‌دولتی	علی شکری فاطمه یاری
زبان عربی	مسئولین درس: پویا رضاداد محمدحسین حقیقت	ولی برجی حمیدرضا قائد امینی آریا ذوقی سید محسن ماهینی جواهر فرحات امینه کارآمد	فاطمه نظری مهتاب شیرازی سارا حمزه صبا پهلوان
تاریخ	مسئول درس: سیده ساره زاهدی	مهسا اصغری سیده ساره زاهدی فاطمه نیتی	مهتاب شیرازی محمدصدرا حسینی
جغرافیا	مسئول درس: الناز گنج‌کار دستیار: الهه ریاحی‌نسب	سیده ساره زاهدی الهه ریاحی نسب محسن سلیمانی	مهتاب شیرازی محمدصدرا حسینی
فلسفه و منطق	مسئول درس: سعید رحیمیان دستیاران: محمدحسین خدام - فراز مختاری نژاد	فاطمه شریف‌زاده محسن انصاری محمدحسین خدام	سپهر علی‌پور امیررضا علیزاده ابوالفضل میرمحمدی
اقتصاد	مسئول درس: امیر محمدبیگی دستیار: محمدرضا مبارکی	میترا چینی‌ساز طاهره کریمی علی محسنی آیدانا رستمی محمدرضا مبارکی آرش بدری	کوثر رعدی

ریاضـــــــی

۱- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)**

خوبه اینو بدونی

- منطق در لغت به‌معنای «آنچه به گفته درآمده» است و عموماً آن را به‌معنای بررسی استدلال‌ها تعبیر می‌کنند.
- اگر ریاضیات را به‌عنوان یک زبان برای انتقال مفاهیم و اطلاعات در نظر بگیریم، منطق ریاضی، دستور این زبان است.
- کاربرد منطق، تشخیص اعتبار استدلال‌هاست.
- امروزه منطق صرفاً به‌عنوان شاخه‌ای از فلسفه شمرده نمی‌شود و در ریاضیات و علوم رایانه نیز به آن پرداخته می‌شود.

جوابش اینه

با توجه به نکات، گزینهٔ ۳ نادرست بوده و پاسخ می‌باشد.

۲- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ **مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)**

خوبه اینو بدونی

- در منطق ریاضی به هر جملهٔ خبری که بتوانیم (در حال حاضر یا در آینده) دقیقاً یکی از دو ارزش درست یا نادرست (راست یا دروغ) را به آن نسبت بدهیم، یک «گزاره» گفته می‌شود.

جوابش اینه

با توجه به نکته، تک‌تک گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

گزینهٔ ۱: جمله‌ای خبری و ارزش آن نادرست است؛ چون می‌دانیم که عدد $\sqrt{۲}$ گنگ است.

گزینهٔ ۲: جمله‌ای امری است، پس گزاره نیست.

گزینهٔ ۳: «هوای دل‌انگیز»، به‌صورت دقیق تعریف‌نشده است و نمی‌توان در مورد ارزش آن قضاوت کرد، پس گزاره نیست.

گزینهٔ ۴: جمله‌ای پرسشی بوده و گزاره نیست.

بنابراین فقط گزینهٔ ۱، گزاره بوده و پاسخ است.

۳- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: ساده * حیطه: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)**

خوبه اینو بدونی

- ترکیب عطفی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «و» ترکیب کنیم، از نماد «$\wedge$» بین دو گزاره استفاده می‌کنیم و آن را «ترکیب عطفی» دو گزاره نامیده و می‌نویسیم: «$p \wedge q$». ارزش ترکیب عطفی دو گزاره با توجه به جدول روبه‌رو تعیین می‌شود:

p	q	$p \wedge q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	ن
ن	ن	ن

جوابش اینه

چون $۲^۳ = ۸$ است، پس گزارهٔ q درست می‌باشد. از طرفی چون گزارهٔ $p \wedge q$ نادرست است، پس گزارهٔ p باید نادرست باشد. اکنون ارزش هر یک از گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

گزینهٔ ۱: ۵۱ عددی مرکب است، زیرا $۳ \times ۱۷ = ۵۱$ می‌باشد، پس این گزاره درست است.

گزینهٔ ۲: گزارهٔ «عدد ۸ مضرب ۲۴ است» نادرست است، چون عدد ۲۴ مضرب ۸ است و داریم: $۸ \times ۳ = ۲۴$

گزینهٔ ۳: نامساوی $\underbrace{-۵ \times ۴}_{-۲۰} < \underbrace{-۳ \times ۷}_{-۲۱}$ برقرار بوده و این گزاره درست است.

گزینهٔ ۴: چون $\sqrt{۰/۲۵} = ۰/۵ = \frac{۱}{۲}$ است، پس عددی گویا بوده و این گزاره درست است.

بنابراین گزینهٔ ۲ پاسخ است.

۴- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)

خوبه اینو بدونی

- نقیض یک گزاره: نقیض گزارهٔ p را با نماد $(\sim p)$ نمایش می‌دهیم و آن را به‌صورت «نقیض p» یا «چنین نیست که p» می‌خوانیم. از آنجا که هر گزاره یک جملهٔ خبری و حتماً دارای فعل است، برای بیان نقیض یک گزاره کافی است فعل جمله را نفی کنیم. اگر ارزش گزارهٔ p درست باشد، ارزش گزارهٔ $(\sim p)$ نادرست و اگر p گزاره‌ای نادرست باشد، ارزش گزارهٔ $(\sim p)$ درست خواهد بود.

جوابش اینه

طبق نکته، گزینه‌های ۱ و ۲ نقیض گزارهٔ داده‌شده هستند.
از طرفی، اگر عددی مثبت نباشد، آنگاه آن عدد منفی یا صفر است. پس گزینهٔ ۳ نیز نقیض گزارهٔ داده‌شده است. گزینهٔ ۴، نقیض گزارهٔ داده‌شده نیست و پاسخ سؤال می‌باشد.

۵- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)

خوبه اینو بدونی

- ترکیب عطفی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «و» ترکیب کنیم، از نماد «$\wedge$» بین دو گزاره استفاده می‌کنیم و آن را «ترکیب عطفی» دو گزاره نامیده و می‌نویسیم: «$p \wedge q$». ارزش ترکیب عطفی دو گزاره با توجه به جدول زیر تعیین می‌شود:

p	q	$p \wedge q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	ن
ن	ن	ن

- گزارهٔ عطفی $p \wedge q$ فقط زمانی دارای ارزش درست است که ارزش هر دو گزارهٔ p و q درست باشد، در غیر این صورت گزارهٔ $p \wedge q$ دارای ارزش نادرست است.
- ترکیب فصلی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «یا» با هم ترکیب کنیم، از نماد «$\vee$» بین دو گزاره استفاده می‌کنیم و آن را «ترکیب فصلی» دو گزاره نامیده و می‌نویسیم: «$p \vee q$». ارزش ترکیب فصلیِ دو گزاره با توجه به جدول زیر تعیین می‌شود:

p	q	$p \vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

- گزارهٔ فصلی $p \vee q$ فقط زمانی دارای ارزش نادرست است که ارزش هر دو گزارهٔ p و q نادرست باشد، در غیر این صورت گزارهٔ $p \vee q$ دارای ارزش درست است.

جوابش اینه

طبق نکات، گزینهٔ ۳ پاسخ است.

۶- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)

خوبه اینو بدونی

- تعداد ردیف‌های جدول ارزش n گزاره، برابر با 2^n است.

جوابش اینه

طبق نکته، جدول ارزش ۴ گزاره، $۲^۴ = ۱۶$ ردیف دارد.

p	q	r	s
د	د	د	د

طبق جدول بالا، تنها در یک ردیف، همهٔ گزاره‌ها «درست» هستند و گزارهٔ «نادرست» در آن نیست. بقیهٔ ردیف‌ها حداقل یک گزارهٔ «نادرست» دارند. پس در ۱۵ ردیف دیگر، حداقل یک گزارهٔ نادرست وجود دارد و گزینهٔ ۴ پاسخ است.

۷- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)**

خوبه اینو بدونی

- نقیض یک گزاره: نقیض گزارهٔ p را با نماد $(\sim p)$ نمایش می‌دهیم و آن را به‌صورت «نقیض p» یا «چنین نیست که p» می‌خوانیم. از آنجا که هر گزاره یک جملهٔ خبری و حتماً دارای فعل است، برای بیان نقیض یک گزاره کافی است فعل جمله را نفی کنیم. اگر ارزش گزارهٔ p درست باشد، ارزش گزارهٔ $(\sim p)$ نادرست و اگر p گزاره‌ای نادرست باشد، ارزش گزارهٔ $(\sim p)$ درست خواهد بود.

جوابش اینه

طبق نکته، نقیض این گزاره به‌صورت «عدد حقیقی a، بزرگ‌تر از ۱ نیست» می‌باشد. از طرفی اگر عددی بزرگ‌تر از ۱ نباشد، آنگاه آن عدد، کوچک‌تر یا مساوی ۱ است، بنابراین گزینهٔ ۲ پاسخ است. توجه داشته باشیم، هنگامی که می‌خواهیم نقیض گزاره‌ای را به‌دست آوریم، موضوع آن گزاره نباید تغییر کند. پس در نوشتن نقیض این گزاره، نباید «عدد حقیقی» به «عدد غیرحقیقی» تغییر کند.

۸- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)**

خوبه اینو بدونی

- ترکیب عطفی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «و» ترکیب کنیم، از نماد « $\wedge$ » بین دو گزاره استفاده می‌کنیم و آن را «ترکیب عطفی» دو گزاره نامیده و می‌نویسیم: « $p \wedge q$ ». ارزش ترکیب عطفی دو گزاره با توجه به جدول زیر تعیین می‌شود:

p	q	$p \wedge q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	ن
ن	ن	ن

- ترکیب فصلی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «یا» با هم ترکیب کنیم، از نماد « $\vee$ » بین دو گزاره استفاده می‌کنیم و آن را «ترکیب فصلی» دو گزاره نامیده و می‌نویسیم: « $p \vee q$ ». ارزش ترکیب فصلیِ دو گزاره با توجه به جدول زیر تعیین می‌شود:

p	q	$p \vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

جوابش اینه

با توجه به نکات، تک‌تک گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

گزینهٔ ۱: صفر نه مثبت است و نه منفی، پس گزارهٔ «صفر عددی مثبت است»، نادرست می‌باشد. از طرفی عدد ۸ زوج است، پس گزارهٔ «چنین نیست که ۸ زوج باشد»، نادرست است. طبق نکتهٔ ۲، ترکیب فصلی آن‌ها نادرست است.

گزینهٔ ۲: «۱۲۱ مضرب ۱۲ نیست.» گزاره‌ای درست است. از طرفی $\frac{۵}{۶} = \frac{۱}{۲} + \frac{۱}{۳}$ بوده، پس گزارهٔ «$\frac{۱}{۲} + \frac{۱}{۳} \neq \frac{۱}{۶}$»، درست است و طبق نکتهٔ ۱، ترکیب عطفی آن‌ها درست است.

گزینهٔ ۳: نامساوی $\underbrace{(۳\times۴)}_{-۱۲}-<\underbrace{۳\times۲-}_{-۶}$ نادرست است. از طرفی چون $۲n$ همواره زوج است، پس $(-۱)^{۲n}=۱$ بوده و گزارهٔ دوم درست است. پس طبق نکتهٔ ۲، ترکیب فصلی این دو گزاره نیز درست می‌باشد.

گزینهٔ ۴: تنها عدد اول زوج، ۲ است؛ پس گزارهٔ اول درست است. از طرفی $\sqrt{۸۱}=۹$ بوده و ۹ عددی طبیعی است؛ پس گزارهٔ دوم نیز درست است. بنابراین طبق نکتهٔ ۱، ترکیب عطفی آن‌ها نیز درست است.

بنابراین گزینهٔ ۱ پاسخ است.

۹- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)**

خوبه اینو بدونی

- نقیض یک گزاره: نقیض گزارهٔ p را با نماد $(\sim p)$ نمایش می‌دهیم و آن را به‌صورت «نقیض p» یا «چنین نیست که p» می‌خوانیم. از آنجا که هر گزاره یک جملهٔ خبری و حتماً دارای فعل است، برای بیان نقیض یک گزاره کافی است فعل جمله را نفی کنیم. اگر ارزش گزارهٔ p درست باشد، ارزش گزارهٔ $(\sim p)$ نادرست و اگر p گزاره‌ای نادرست باشد، ارزش گزارهٔ $(\sim p)$ درست خواهد بود.
- ترکیب عطفی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «و» ترکیب کنیم، از نماد «$\wedge$» بین دو گزاره استفاده می‌کنیم و آن را «ترکیب عطفی» دو گزاره نامیده و می‌نویسیم: «$p\wedge q$». ارزش ترکیب عطفی دو گزاره با توجه به جدول زیر تعیین می‌شود:

p	q	$p\wedge q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	ن
ن	ن	ن

- ترکیب فصلی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «یا» با هم ترکیب کنیم، از نماد «$\vee$» بین دو گزاره استفاده می‌کنیم و آن را «ترکیب فصلی» دو گزاره نامیده و می‌نویسیم: «$p\vee q$». ارزش ترکیب فصلیِ دو گزاره با توجه به جدول زیر تعیین می‌شود:

p	q	$p\vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

جوابش اینه

با توجه به نکات، جدول ارزش گزاره‌های $p\wedge\sim q$ و $\sim p\vee q$ را رسم می‌کنیم:

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p\vee q$	$p\wedge\sim q$
د	د	ن	ن	د	ن
د	ن	ن	د	ن	د
ن	د	د	ن	د	ن
ن	ن	د	د	د	ن

مشاهده می‌کنیم که در ردیف دوم که گزارهٔ p درست و گزارهٔ q نادرست است، ارزش گزاره‌های $\sim p\vee q$ و $p\wedge\sim q$، به‌ترتیب نادرست و درست هستند. پس گزینهٔ ۳ پاسخ است.

۱۰- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)**

خوبه اینو بدونی

- نقیض یک گزاره: نقیض گزارهٔ p را با نماد $(\sim p)$ نمایش می‌دهیم و آن را به‌صورت «نقیض p» یا «چنین نیست که p» می‌خوانیم. از آنجا که هر گزاره یک جملهٔ خبری و حتماً دارای فعل است، برای بیان نقیض یک گزاره کافی است فعل جمله را نفی کنیم. اگر ارزش گزارهٔ p درست باشد، ارزش گزارهٔ $(\sim p)$ نادرست و اگر p گزاره‌ای نادرست باشد، ارزش گزارهٔ $(\sim p)$ درست خواهد بود.
- ترکیب عطفی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «و» ترکیب کنیم، از نماد «$\wedge$» بین دو گزاره استفاده می‌کنیم و آن را «ترکیب عطفی» دو گزاره نامیده و می‌نویسیم: «$p \wedge q$». ارزش ترکیب عطفی دو گزاره با توجه به جدول زیر تعیین می‌شود:

p	q	$p \wedge q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	ن
ن	ن	ن

- گزارهٔ عطفی $p \wedge q$ فقط زمانی دارای ارزش درست است که ارزش هر دو گزارهٔ p و q درست باشد، در غیر این صورت گزارهٔ $p \wedge q$ دارای ارزش نادرست است.
- ترکیب فصلی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «یا» با هم ترکیب کنیم، از نماد «$\vee$» بین دو گزاره استفاده می‌کنیم و آن را «ترکیب فصلی» دو گزاره نامیده و می‌نویسیم: «$p \vee q$». ارزش ترکیب فصلیِ دو گزاره با توجه به جدول زیر تعیین می‌شود:

p	q	$p \vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

- گزارهٔ فصلی $p \vee q$ فقط زمانی دارای ارزش نادرست است که ارزش هر دو گزارهٔ p و q نادرست باشد، در غیر این صورت گزارهٔ $p \vee q$ دارای ارزش درست است.

جوابش اینه

با توجه به نکات، تک‌تک گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

گزینهٔ ۱: چون گزارهٔ p درست است، پس طبق نکات ۴ و ۵، ترکیب فصلی آن با هر گزاره‌ای، درست است. پس ارزش گزارهٔ $p \vee \sim q$، درست بوده و در نتیجه، ارزش گزارهٔ گزینهٔ ۱، درست است.

گزینهٔ ۲: چون گزارهٔ q نادرست است، پس طبق نکات ۲ و ۳، گزارهٔ $q \wedge r$ نادرست است و طبق نکتهٔ ۱، نقیض آن یعنی گزارهٔ $\sim (q \wedge r)$، درست است. از طرفی چون گزارهٔ p درست است، پس طبق نکات ۴ و ۵، گزارهٔ $p \vee r$ نیز درست است. طبق نکتهٔ ۳، ترکیب عطفی دو گزارهٔ درست، همواره درست است، پس ارزش گزارهٔ گزینهٔ ۲، درست است.

گزینهٔ ۳: چون گزارهٔ p درست و q نادرست است، پس طبق نکات ۱ و ۲، ارزش گزارهٔ $p \wedge \sim q$ درست است و طبق نکتهٔ ۴ و ۵، ترکیب فصلی آن با هر گزاره‌ای، درست است. پس ارزش گزارهٔ گزینهٔ ۳، درست است.

گزینهٔ ۴: چون گزارهٔ q نادرست است، پس طبق نکات ۲ و ۳، گزارهٔ $r \wedge q \sim$ نادرست است. از طرفی چون گزارهٔ p درست است، پس طبق نکات ۱ و ۲، گزارهٔ $r \wedge \sim p$ نیز نادرست است. حال طبق نکتهٔ ۵، ارزش گزارهٔ گزینهٔ ۴، نادرست است.

بنابراین گزینهٔ ۴ پاسخ است.

۱۱- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)**

خوبه اینو بدونی

- ترکیب عطفی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «و» ترکیب کنیم، از نماد «$\wedge$» بین دو گزاره استفاده می‌کنیم و آن را «ترکیب عطفی» دو گزاره نامیده و می‌نویسیم: «$p \wedge q$». ارزش ترکیب عطفی دو گزاره با توجه به جدول زیر تعیین می‌شود:

p	q	$p \wedge q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	ن
ن	ن	ن

- گزارهٔ عطفی $p \wedge q$ فقط زمانی دارای ارزش درست است که ارزش هر دو گزارهٔ p و q درست باشد، در غیر این صورت گزارهٔ $p \wedge q$ دارای ارزش نادرست است.
- گزارهٔ فصلی $p \vee q$ فقط زمانی دارای ارزش نادرست است که ارزش هر دو گزارهٔ p و q نادرست باشد، در غیر این صورت گزارهٔ $p \vee q$ دارای ارزش درست است.

جوابش اینه

ترکیب فصلی دو گزاره، به‌صورت $r \vee (p \wedge q)$ است. حال طبق نکات، چون این گزاره نادرست است؛ پس باید هر دو گزارهٔ r و $(p \wedge q)$ نادرست باشند. از طرفی چون گزارهٔ $(p \wedge q)$ نادرست است، حداقل یکی از دو گزارهٔ p و q باید نادرست باشد. بنابراین گزینهٔ ۴ پاسخ است. دقت کنید که ممکن است هر سه گزارهٔ p، q و r نادرست باشند یا اینکه r نادرست و p درست و q نادرست باشد، پس گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ الزاماً برقرار نیستند.

۱۲- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)**

خوبه اینو بدونی

- تعداد ردیف‌های جدول ارزش n گزارهٔ مستقل، برابر با 2^n است.

جوابش اینه

جدول ارزش این ۳ گزاره، به‌صورت مقابل است:

r	q	p
د	د	د
ن	د	د
د	ن	د
ن	ن	د
د	د	ن
ن	د	ن
د	ن	ن
ن	ن	ن

مشاهده می‌کنیم که در این جدول، ۱۲ مورد «نادرست» وجود دارد و گزینهٔ ۳ پاسخ است.

اینجوری هم میشه

طبق نکته، تعداد ردیف‌های جدول برابر با $2^3 = 8$ است؛ بنابراین تعداد خانه‌های جدول، برابر با $8 \times 3 = 24$ می‌باشد که نیمی از آن‌ها، ارزش «درست» و نیمی دیگر، ارزش «نادرست» دارند. پس در این جدول، ۱۲ مورد «نادرست» وجود دارد.

۱۳- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ **مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)**

خوبه اینو بدونی

- نقیض یک گزاره: نقیض گزارهٔ p را با نماد $(\sim p)$ نمایش می‌دهیم و آن را به‌صورت «نقیض p» یا «چنین نیست که p» می‌خوانیم. از آنجا که هر گزاره یک جملهٔ خبری و حتماً دارای فعل است، برای بیان نقیض یک گزاره کافی است فعل جمله را نفی کنیم. اگر ارزش گزارهٔ p درست باشد، ارزش گزارهٔ $(\sim p)$ نادرست و اگر p گزاره‌ای نادرست باشد، ارزش گزارهٔ $(\sim p)$ درست خواهد بود.
- ترکیب عطفی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «و» ترکیب کنیم، از نماد « $\wedge$ » بین دو گزاره استفاده می‌کنیم و آن را «ترکیب عطفی» دو گزاره نامیده و می‌نویسیم: « $p \wedge q$ ». ارزش ترکیب عطفی دو گزاره با توجه به جدول زیر تعیین می‌شود:

p	q	p ∧ q
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	ن
ن	ن	ن

- گزارهٔ عطفی $p \wedge q$ فقط زمانی دارای ارزش درست است که ارزش هر دو گزارهٔ p و q درست باشد، در غیر این صورت گزارهٔ $p \wedge q$ دارای ارزش نادرست است.

- ترکیب فصلی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «یا» با هم ترکیب کنیم، از نماد « $\vee$ » بین دو گزاره استفاده می‌کنیم و آن را «ترکیب فصلی» دو گزاره نامیده و می‌نویسیم: « $p \vee q$ ». ارزش ترکیب فصلیِ دو گزاره با توجه به جدول زیر تعیین می‌شود:

p	q	$p \vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

- گزارهٔ فصلی $p \vee q$ فقط زمانی دارای ارزش نادرست است که ارزش هر دو گزارهٔ p و q نادرست باشد، در غیر این صورت گزارهٔ $p \vee q$ دارای ارزش درست است.

جوابش اینه

اگر p و q نادرست باشند، آنگاه گزارهٔ $p \vee q$ نادرست است، پس ترکیب عطفی ($\wedge$) آن با هر گزارهٔ دیگری، نادرست خواهد بود. پس گزاره‌های $(p \vee q) \wedge (p \wedge q)$ و $(p \vee q) \wedge (\sim p \vee \sim q)$ (گزینه‌های ۱ و ۲) می‌توانند نادرست باشند.

در گزینهٔ ۳، چنانچه p و q هم‌ارزش نباشند، طبق نکات ۱ و ۲، گزاره‌های $(p \wedge q)$ و $(\sim p \wedge \sim q)$، نادرست خواهند بود و در نتیجه طبق نکتهٔ ۵، ارزش گزارهٔ $(p \wedge q) \vee (\sim p \wedge \sim q)$ نادرست است.

حال جدول ارزش گزارهٔ مربوط به گزینهٔ ۴ را رسم می‌کنیم:

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \wedge q$	$p \vee \sim q$	$(\sim p \wedge q) \vee (p \vee \sim q)$
د	د	ن	ن	ن	د	د
د	ن	ن	د	ن	د	د
ن	د	د	ن	د	ن	د
ن	ن	د	د	ن	د	د

بنابراین ارزش این گزاره همواره درست است و گزینهٔ ۴ پاسخ است.

۱۴- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)

خوبه اینو بدونی

- نقیض یک گزاره: نقیض گزارهٔ p را با نماد $(\sim p)$ نمایش می‌دهیم و آن را به‌صورت «نقیض p» یا «چنین نیست که p» می‌خوانیم. از آنجا که هر گزاره یک جملهٔ خبری و حتماً دارای فعل است، برای بیان نقیض یک گزاره کافی است فعل جمله را نفی کنیم. اگر ارزش گزارهٔ p درست باشد، ارزش گزارهٔ $(\sim p)$ نادرست و اگر p گزاره‌ای نادرست باشد، ارزش گزارهٔ $(\sim p)$ درست خواهد بود.
- ترکیب فصلی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «یا» با هم ترکیب کنیم، از نماد « $\vee$ » بین دو گزاره استفاده می‌کنیم و آن را «ترکیب فصلی» دو گزاره نامیده و می‌نویسیم: « $p \vee q$ ». ارزش ترکیب فصلیِ دو گزاره با توجه به جدول زیر تعیین می‌شود:

p	q	$p \vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

جوابش اینه

از گزارهٔ «ب»، نتیجه می‌گیریم که معلم چپ‌دست است. چون ارزش گزارهٔ «الف» (ترکیب فصلی دو گزاره)، درست است، پس طبق نکتهٔ ۲، قسمت اول گزاره، یعنی «معلم خارج از ایران نیست»، باید درست باشد. بنابراین گزارهٔ «معلم داخل ایران است» درست بوده و گزینهٔ ۲ پاسخ است.

۱۵- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * ریاضی و آمار ۲ (فصل ۱، درس ۱)

خوبه اینو بدونی

- ترکیب عطفی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «و» ترکیب کنیم، از نماد « $\wedge$ » بین دو گزاره استفاده می‌کنیم و آن را «ترکیب عطفی» دو گزاره نامیده و می‌نویسیم: « $p \wedge q$ ». ارزش ترکیب عطفی دو گزاره با توجه به جدول زیر تعیین می‌شود:

p	q	$p \wedge q$
د	د	د
د	ن	ن
ن	د	ن
ن	ن	ن

- ترکیب فصلی دو گزاره: هرگاه بخواهیم دو گزاره مانند p و q را با لفظ «یا» با هم ترکیب کنیم، از نماد « $\vee$ » بین دو گزاره استفاده می‌کنیم و آن را «ترکیب فصلی» دو گزاره نامیده و می‌نویسیم: « $p \vee q$ ». ارزش ترکیب فصلیِ دو گزاره با توجه به جدول زیر تعیین می‌شود:

p	q	$p \vee q$
د	د	د
د	ن	د
ن	د	د
ن	ن	ن

جوابش اینه

با توجه به نکات، جدول ارزش گزارهٔ فرض سؤال را رسم می‌کنیم:

p	q	$p \vee q$	$p \wedge q$	$(p \vee q) \wedge (p \wedge q)$
د	د	د	د	د
د	ن	د	ن	ن
ن	د	د	ن	ن
ن	ن	ن	ن	ن

همان‌طور که در جدول مشاهده می‌کنیم، تنها در صورتی که هر دو گزارهٔ p و q درست باشند، گزارهٔ فرض سؤال، درست است و در صورتی گزارهٔ فرض سؤال، نادرست است که حداقل یکی از دو گزارهٔ p یا q، نادرست باشد. بنابراین گزینهٔ ۳ پاسخ است.

زبان و ادبیات فارسی

۱۶- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

مغولان در اوایل قرن هفتم (۶۱۶ هـ . ق) به نواحی مرزی ایران حمله کردند و بعد به‌تدریج بر نواحی دیگر چیرگی یافتند.

۱۷- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

مورد «ب» درست نیست، چرا که کمال‌الدین اسماعیل در اصفهان به‌دست مغولان کشته شد.

۱۸- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

در اواخر دورهٔ مغول، حکومت آخرین خلیفهٔ عباسی- المستعصم بالله- برچیده شد.

۱۹- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

بررسی موارد نادرست:

الف) با حملهٔ ویرانگر مغولان و بعد از آن، هجوم وحشیانهٔ تیمور، بنیان فرهنگ و اخلاق تباه و ویران شد.

ب) مورد «ب» از عوامل پناه بردن به تصوف نیست.

د) مورد «د» نیز از عوامل بروز تصوف نیست.

۲۰- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ **مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

شعر این عصر نرم و دلنشین و برخوردار از معانی عمیق انسانی و آسمانی شد.

۲۱- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

الف) فخرالدین عراقی از شاعران نام‌آور این دوره و صاحب غزل‌های عرفانی زیباست.

ب) عطاملک جوینی از نثرنویسان این دوره است. خاندان او از افراد بانفوذ حکومت مغول بودند.

ج) سعدی، فرمانروای ملک سخن، سی‌وپنج سال گرد جهان گشت، تجربه اندوخت و از هر خرمنی خوشه‌ای چید.

د) خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی، یکی دیگر از چهره‌های علمی و سیاسی در عصر ایلخانان به‌شمار می‌رود. وی، وزیر مقتدر غازان‌خان و اولجایتو بود.

۲۲- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

«مکاتیب» مجموعه‌نامه‌های مولانا به قلم خود اوست. این اثر، سبک نثر مولانا را از همه بهتر پدیدار می‌کند. «فیه ما فیه» و «مجالس سبعه» از آثار مولوی است که وی گفته و شاگردانش نوشته‌اند.

۲۳- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

مثنوی عشاق‌نامه، اثر فخرالدین عراقی است. او در هر فصل این مثنوی به یکی از مباحث عرفانی پرداخته و سخن را با تمثیل و حکایت به پایان رسانده است.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: گفته‌های مولانا که توسط شاگردانش نوشته شده است.

گزینهٔ ۳: نوشتهٔ خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی که به نثری پخته و عالمانه نوشته شده است.

گزینهٔ ۴: نوشتهٔ فخرالدین عراقی که در آن، سیر و سلوک عارفانه را در قالب نظم و نثر بیان کرده است.

۲۴- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ **مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

الف) مرصادالعباد — ب) المعجم فی معاییر اشعار العجم

ج) لمعات — د) تاریخ جهانگشای جوینی

ه) موش و گربه — و) گلستان

گزینهٔ ۴ به ۵ مورد درست اشاره دارد.

دقت کنید که در صورت سؤال قید «به‌ترتیب» ذکر نشده است.

۲۵- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

الف) خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی
ب) عطاملک جوینی
ج) نجم دایه
د) خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی
ه) نجم دایه
و) ابن‌یمین
ز) خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی

در مجموع به‌ترتیب دو مورد مربوط به نجم دایه و سه مورد مربوط به خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی است.

۲۶- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: بی‌اعتقادی برخی از ایلخانان مغول و بی‌تعصبی برخی دیگر نسبت به مذاهب رایج فرصتی پدید آمد تا صاحبان مذهب‌های مختلف عقاید خود را ابراز کنند.
گزینهٔ ۲: از بین رفتن دربارهای ادب‌دوست ایرانی‌تبار، از رونق افتادن قصیده‌سرایی را در پی داشت.
گزینهٔ ۴: زبان شعر جز در سروده‌های شاعران شاخص چون خواجو، به سستی گرایید.

۲۷- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

الف) خواجو
ب) عبید زاکانی
ج) ابن‌یمین
د) حمدالله مستوفی
ه) سلمان ساوجی

موارد «الف» تا «ه» با توجه به ترتیب صورت سؤال در گزینهٔ ۱ آمده است.

۲۸- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

گزینهٔ ۲ دربارهٔ عبید زاکانی است. شاعر خوش‌ذوق و آگاهی است که نکته‌یابی و انتقادهای ظریف اجتماعی او معروف است.

۲۹- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

اخلاق‌الاشراف از عبید زاکانی، آثار دیگر او ← موش و گربه/ رسالهٔ دلگشا/ صدپند
بهارستان از جامی، آثار دیگر او ← نفحات‌الانس/ تحفة‌الاحرار
لمعات از فخرالدین عراقی، آثار دیگر او ← عشاق‌نامه
دیوان شمس از مولانا، آثار دیگر او ← مثنوی معنوی/ فیه ما فیه/ مجالس سبعه/ مکاتیب
بررسی سایر آثار: رسالهٔ دل و جان: خواجه عبدالله انصاری، بوستان: سعدی، مرصادالعباد: نجم دایه، تاریخ گزیده: حمدالله مستوفی، جمشید و خورشید: سلمان ساوجی، تذکرة‌الاولیا: عطار نیشابوری

۳۰- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

ابیات داده شده، از مثنوی تحفة‌الاحرار جامی است که به پیروی از نظامی سروده است.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: کتاب نفحات‌الانس به شیوهٔ تذکرة‌الاولیاء عطار است.
گزینهٔ ۲: مورد ذکر شده مربوط به جامی نیست، بلکه مربوط به ابن‌یمین شاعر قرن هشتم است.
گزینهٔ ۴: مربوط به سعدی، شاعر قرن هفتم است.

۳۱- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)**

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: تیموریان تقریباً نیمهٔ دوم قرن هشتم تا اوایل قرن دهم در ایران حکومت کردند.
گزینهٔ ۲: پس از مرگ تیمور، شاهرخ توانست شهر هرات را مرکز فرمانروایی خود قرار دهد.
گزینهٔ ۳: کتاب‌های تحقیقی این دوره، عمدتاً سطحی و ادبیات این دوره نیز تقلیدی و فاقد نوآوری بود.

۳۲- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

کتاب «نفحات‌الانس» جامی به شیوهٔ تذکرةالاولیای عطار، در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان نوشته شده است.
کتاب «تذکره دولتشاه» به تشویق امیر علیشیر نوایی نوشته شده است. این کتاب، شرح احوال بیش از صدتن از شاعران ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف است.

۳۳- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

این کتاب نوشتهٔ عطاملک جوینی، در شرح ظهور چنگیز، احوال و فتوحات او، تاریخ خوارزمشاهیان، فتح قلعهٔ اسماعیلیه و حکومت جانشینان حسن صباح نوشته شد.

۳۴- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

جامی از شاعران قرن نهم است.

۳۵- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ **مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

آثار تقلیدی:
مثنوی‌های خواجو ← به تقلید از نظامی
جمشید و خورشید ← تقلید سلمان ساوجی از داستان‌های نظامی
بهارستان ← تقلید جامی از بوستان سعدی
تحفةالاحرار ← تقلید جامی از نظامی

۳۶- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: ساده * حیطه: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (جامع)**

جوابش اینه

در گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ از آگاهی، خرد و دانش، سخن به میان آمده است. در بیت دوم، شاعر از خداوند دلی طلب می‌کند که دارای آتش عشق باشد.

۳۷- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

بیت مربوط به حملهٔ مغول به ایران و کشتار شدید مردم است. شاعر می‌گوید به قدری جمعیت زیادی کشته شده‌اند، که دیگر کسی نیست برای کشته‌شدگان سوگواری کند.

۳۸- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ **مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

آفرین‌گویی به خود در گزینهٔ ۱، زبان و دهان پر از عربی بودن و تسلط بر زبان عربی داشتن در گزینهٔ ۲ و شدتِ تر و تازگی و نغز بودن شعر به‌گونه‌ای که آب از آن بچکد در گزینهٔ ۳، نشانه‌هایی از فخر و خودستایی است. اما در گزینهٔ ۴، حافظ دلیل محبوبیت خود را، عاشق بودن خود می‌داند و این بیت فاقد خودستایی است.

۳۹- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

هر دو صفت امید و هراس به صنم برمی‌گردد.

گزینهٔ ۱: عاشق و معشوق در زیر سایهٔ عشق به وحدت رسیده‌اند.

۴۰- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: استدلال * علوم و فنون ادبی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

در گزینهٔ ۲، تأکیدی بر بی‌نیازی نشده است و صرفاً بیتی عاشقانه است. شاعر می‌گوید که عشق معشوق برای عاشق کفایت می‌کند. اما در سایر گزینه‌ها، شاعر در حال منع کمک گرفتن از مردم و توصیه به قناعت است.

علوم اجتماعی

۴۱- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

پرسش‌های بنیادی هر فرهنگ به سه دستهٔ هستی‌شناسانه، انسان‌شناسانه و معرفت‌شناسانه تقسیم می‌شوند.

۴۲- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

بررسی عبارت‌های نادرست:

- این پرسش که «آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟» از جمله پرسش‌های هستی‌شناسانه است.
- قرآن کریم، باورها و اعمالی را که نمی‌گذارند انسان حقیقت خویش و جهان هستی را درک کند، «اغلال و سلاسل» می‌نامد.
- هنر را می‌توان بیان ژرف‌ترین فردیت هنرمند دانست، اما این فردیت مجرد از اجتماع نیست.

خوبه اینو بدونی

- اغلال و سلاسل، زنجیرهایی هستند که انسان را در دنیا و آخرت به بند می‌کشند.

۴۳- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

الف) زندگی اجتماعی انسان‌ها ← جهان فرهنگی (اجتماعی)

ب) بیان اندیشه به‌صورت گفته یا نوشته ← جهان اجتماعی (فرهنگی)

ج) اندیشیدن دربارهٔ موضوعی خاص ← جهان فردی (ذهنی)

د) ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی ← جهان فردی (ذهنی)

خوبه اینو بدونی

- بخش فردی جهان انسانی را جهان ذهنی و بخش اجتماعی آن را جهان فرهنگی نیز می‌نامند.

۴۴- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

- متفکران مسلمان، جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند. از نظر آنان، جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است و جهان تکوینی را هم به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌کنند.
- برخی جهان تکوینی را به طبیعت محدود می‌کنند. آن‌ها طبیعت را در مقابل جهان انسانی قرار می‌دهند. جهان انسانی را به دو جهان ذهنی و فرهنگی تقسیم می‌کنند و به این ترتیب از وجود سه جهان سخن می‌گویند؛ جهان طبیعت، جهان ذهن و جهان فرهنگ.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: درست- نادرست؛ وجود آن مستقل از خواست و ارادهٔ انسان است.
گزینهٔ ۲: درست- نادرست؛ از نظر متفکران مسلمان جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است.
گزینهٔ ۳: درست- نادرست؛ متفکران مسلمان، جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند.

خوبه اینو بدونی

- متفکران مسلمان از وجود چهار جهان سخن می‌گویند: جهان طبیعت، جهان فوق طبیعت، جهان ذهنی و جهان فرهنگی

۴۵- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

بررسی عبارت‌های نادرست:
- پرسش «آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟» از پرسش‌های معرفت‌شناسانه محسوب می‌شود.
- هر نوع عقیده و اخلاقی، فرهنگی متناسب با خود را جست‌وجو می‌کند.
- هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، به جهان انسانی تعلق دارد.

خوبه اینو بدونی

- سه دستهٔ اصلی پرسش‌های بنیادی عبارت‌اند از:
۱) پرسش‌های هستی‌شناسانه ۲) پرسش‌های انسان‌شناسانه ۳) پرسش‌های معرفت‌شناسانه

۴۶- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

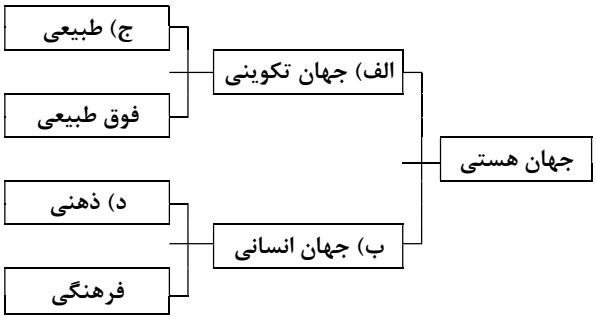

خوبه اینو بدونی

- در مقابل جهان انسانی، جهان تکوینی قرار دارد که پیش از انسان هم بوده و وجود آن، مستقل از خواست و ارادهٔ انسان است.

۴۷- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

- دیدگاه قرآن: جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست. ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود و جهان تکوینی براساس حکمت و خواست خداوند سبحان، با افراد و جوامع انسانی، رفتاری حکیمانه دارد.
- دیدگاه دوم: جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. در این دیدگاه، جهان ذهنی و تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

بررسی گزینه‌ها:
گزینهٔ ۱: درست- نادرست؛ دیدگاه سوم
گزینهٔ ۲: نادرست؛ ادراک و آگاهی به انسان منحصر نمی‌شود- درست
گزینهٔ ۳: نادرست؛ جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد- نادرست؛ دیدگاه اول
گزینهٔ ۴: درست- درست

خوبه اینو بدونی

– وضعیت امروزی محیط زیست، نتیجهٔ دیدگاه دوم است؛ زیرا جهان تکوینی را مادهٔ خامی می‌داند که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.

۴۸- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: توضیح مربوط به دیدگاه اول و نمودار مربوط به دیدگاه دوم است.

گزینهٔ ۲: توضیح مربوط به دیدگاه دوم و نمودار مربوط به دیدگاه اول است.

گزینهٔ ۳: توضیح و نمودار مربوط به دیدگاه اول است.

گزینهٔ ۴: توضیح مربوط به دیدگاه اول و نمودار مربوط به دیدگاه دوم است.

خوبه اینو بدونی

– در ارتباط میان انواع جهان‌ها، دیدگاه اول جهان طبیعت و دیدگاه دوم، جهان فرهنگی را مهم‌تر از سایر جهان‌ها می‌دانند، اما دیدگاه سوم، هر سه جهان را مهم و در تعامل با یکدیگر می‌داند.

۴۹- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

- سه فرد در یک مسابقه، موضوعی واحد را به سه شکل مختلف خلق می‌کنند ← بخش فردی جهان انسانی
- دارای هویت فرهنگی است ← جهان اجتماعی (بخش فرهنگی یا اجتماعی جهان انسانی)
- وقتی فردی مجسمه‌ای می‌سازد یا به دیگری مهر می‌ورزد ← بخش اجتماعی جهان انسانی (از جهان ذهنی به جهان فرهنگی وارد می‌شود.)

خوبه اینو بدونی

– تمامی پدیده‌های جهان هستی محصول زندگی انسان نیستند و صرفاً هر آنچه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، به جهان انسانی تعلق دارد.

۵۰- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

- دیدگاه قرآن در مورد جهان فرهنگی: قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امّت‌ها سخن می‌گوید.
- دیدگاه اول: براساس این دیدگاه، جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است. ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است. طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند.

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: نادرست؛ دیدگاه دوم– نادرست؛ دیدگاه دوم

گزینهٔ ۲: نادرست؛ بر مسئولیت فرد در برابر فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند– درست

گزینهٔ ۳: نادرست؛ دیدگاه اول– نادرست؛ دیدگاه دوم

گزینهٔ ۴: درست– نادرست؛ دیدگاه دوم

۵۱- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

وضعیت امروزی محیط زیست، نتیجهٔ دیدگاه دوم است که جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند. براساس این دیدگاه جهان تکوینی مادهٔ خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.

۵۲- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

عبارت صورت سؤال مربوط به دیدگاه اول در ارتباط با جهان‌های ذهنی، تکوینی و فرهنگی است.

در این دیدگاه، جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی است. ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است.

بنابراین نمودار باید به این صورت باشد:

خوبه اینو بدونی

- نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند.

۵۳- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ **مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

- جامعه هویتی مشرکانه داشته باشد ←(پیامد) زمین و آسمان از تعامل سازنده با آن سر باز می‌زنند و ظرفیت‌های الهی و آسمانی خود را پنهان می‌کند.
- نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی و علوم طبیعی ←(پیامد) سلب شدن قابلیت‌هایی از علوم انسانی و اجتماعی
- نداشتن شناخت درست انسان از خود و جهان هستی ←(پیامد) از تعامل صحیح با جهان هستی باز می‌ماند و نمی‌تواند استعدادهایش را شکوفا کند.

خوبه اینو بدونی

- از منظر قرآن کریم، جهان تکوینی براساس خواست و حکمت خداوند سبحان، با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد.

۵۴- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

- قرآن کریم، باورها و اعمالی را که نمی‌گذارند انسان حقیقت خویش و جهان هستی را درک کند، اغلال و سلاسل می‌نامد. اغلال و سلاسل، زنجیرهایی هستند که انسان را در دنیا و آخرت به بند می‌کشند.
- هنگامی که انسان از خود و جهان هستی شناخت درستی نداشته باشد، از تعامل صحیح با جهان هستی باز می‌ماند و نمی‌تواند استعدادهایش را بپروراند و شکوفا کند.
- از نظر قرآن کریم زمانی که جامعه، فرهنگ توحیدی و انسان، اخلاق الهی داشته باشد، جهان تکوینی درهای برکات خود را به روی انسان می‌گشاید.

۵۵- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * جامعه‌شناسی ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

بررسی عبارت‌های نادرست:

- جهان انسانی به دو بخش فردی (ذهنی) و اجتماعی (فرهنگی) تقسیم می‌شود.
- دیدگاه سوم در تعامل میان جهان‌ها، فرصت تعامل صحیح انسان با خودش و جهان هستی را فراهم می‌کند.

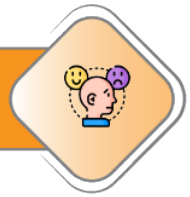

روان‌شناسی

۵۶- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: استدلال * روان‌شناسی (درس ۱)

جوابش اینه

عبارت «اول»: در این عبارت چیستی هوش بیان شده، پس توصیف است؛ از آنجایی که آزمون‌ها ابزاری برای کمی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی هستند و در این عبارت نیز هوش از طریق آزمون سازگاری توصیف شده، نمونه‌ای از تعریف عملیاتی هم محسوب می‌شود.
عبارت «دوم»: این عبارت به ویژگی تکرارپذیری روش علمی در علم زیست‌شناسی اشاره دارد. از آنجایی که موضوعات مورد مطالعه در علومی مثل زیست، شیمی، فیزیک و... پیچیدگی‌های انسان را ندارند، رسیدن به یافته‌های یکسان به راحتی اتفاق می‌افتد.
عبارت «سوم»: در فرضیهٔ این روان‌شناس، میزان استراحت و نمره‌های دانش‌آموزان متغیر محسوب می‌شوند.

خوبه اینو بدونی

- متغیر هر چیزی است که بین اشیای مختلف یا افراد مختلف تغییر می‌کند و مقادیر گوناگونی را شامل می‌شود. مثلاً میزان استراحت در افراد مختلف متفاوت است.

۵۷- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * روان‌شناسی (درس ۱)

جوابش اینه

مهم‌ترین دلیل دشواری پیش‌بینی و کنترل در علم روان‌شناسی، پیچیدگی و دشواری توصیف و تبیین در موضوعات مختلف این علم است.

خوبه اینو بدونی

- انسان دارای ابعاد غیرجسمانی هم هست که با بدن در ارتباط تنگاتنگی است. این امر باعث می‌شود که توصیف دقیق از موضوع‌های مختلف در انسان، مانند هوش، عواطف، شناخت، ارادهٔ خود و... بسیار دشوار گردد و در نتیجه شاهد تبیین‌های متفاوتی از این موضوع‌ها و مانند آن‌ها در روان‌شناسی باشیم.

۵۸- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * روان‌شناسی (درس ۱)

جوابش اینه

گزینهٔ ۳: هرچند به نظر عقلی می‌رسد، اما تمرکز آن بر قوانین طبیعی و مشاهدات علمی است، نه استدلال‌های منطقی یا فلسفی؛ پس به روش‌های تجربی اشاره دارد.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: استناد به آیات قرآن و وحی الهی است.
گزینهٔ ۲: مبتنی بر تجربهٔ درونی و شخصی است که نمونه‌ای از روش شهودی است.
گزینهٔ ۴: مثالی از پدیده‌ای علمی (فاصلهٔ زمین و خورشید) است که از تجربه و مشاهدهٔ علمی حاصل شده؛ در نتیجه روش تجربی است.

خوبه اینو بدونی

- استدلال کردن منحصر به روش «عقلی» نیست و در روش تجربی هم از یافته‌های حاصل از آزمایشات تجربی نتیجه‌گیری‌های منطقی می‌شود. تنها در صورتی که با استدلال کردن محض دربارهٔ امور فلسفی و بنیادین روبه‌رو باشیم که مبتنی بر یافته‌های علمی نباشد، می‌گوییم منبع کسب آگاهی، روش عقلی بوده است.

۵۹- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: استدلال * روان‌شناسی (درس ۱)**

جوابش اینه

عبارت «اول»: شناخت ویژگی‌های نوجوانان افسرده در راستای توصیف مفهوم افسردگی است.
عبارت «دوم» و «سوم»: شناسایی علت‌های به‌وجود آمدن یک پدیده، به‌معنای تبیین آن است.
عبارت «چهارم»: تلاش برای ایجاد تغییر در یک پدیده، به‌معنای کنترل آن است.

خوبه اینو بدونی

- وقتی علت‌های یک پدیده را بیان می‌کنیم، در حال تبیین هستیم و وقتی بر اساس شناخت علت‌ها، بروز احتمالی آن پدیده را بیان می‌کنیم، در حال پیش‌بینی هستیم.

۶۰- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: استدلال * روان‌شناسی (درس ۱)**

جوابش اینه

اهداف علم روان‌شناسی در بررسی یک پدیده به‌ترتیب عبارتند از:
۱) توصیف: مشاهدهٔ دقیق و تعریف مفاهیم (مثلاً شناسایی رفتار اضطرابی از طریق مشاهده و مشخص کردن ویژگی‌های رفتارهای اضطرابی).
۲) تبیین: بررسی علت‌ها (مثلاً تحلیل عوامل زیربنایی اضطراب)
۳) پیش‌بینی: تشخیص احتمال وقوع رفتار در آینده (بررسی شدت بروز اضطراب در موقعیت‌های احتمالی)
۴) کنترل: ارائهٔ راهکارهایی برای مدیریت یا تغییر پدیده (مثلاً طراحی یک روش مداخله برای کاهش اضطراب)
گزینهٔ ۲ این ترتیب را به‌درستی و دقیق رعایت کرده است.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: تبیین- توصیف- کنترل- پیش‌بینی
گزینهٔ ۳: کنترل- تبیین- پیش‌بینی- توصیف
گزینهٔ ۴: پیش‌بینی- کنترل- تبیین- توصیف

خوبه اینو بدونی

- لازمهٔ اینکه پدیده‌ای را پیش‌بینی کنیم یا آن را تحت کنترل قرار دهیم، این است که ابتدا به توصیف و تبیین آن پدیده دست یافته باشیم. بنابراین همواره توصیف و تبیین یک پدیده، قبل از پیش‌بینی و کنترل آن اتفاق می‌افتد.

۶۱- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * روان‌شناسی (درس ۱)**

جوابش اینه

گزینهٔ ۲ نادرست است؛ علم تجربی اگرچه نمی‌تواند موضوعات غیرقابل مشاهده را بررسی کند، اما نباید دربارهٔ این موضوعات اظهارنظر کرده و تبیین‌های ارائه شده توسط دیگر منابع معرفتی را نادرست معرفی کند.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: درست است؛ علم تجربی محدود به پدیده‌های مشاهده‌پذیر و قابل آزمون است.
گزینهٔ ۳: درست است؛ عقل، شهود و حتی وحی می‌توانند مکمل شناخت انسان در حوزه‌هایی باشند که علم تجربی از رسیدن به آن‌ها ناتوان است.
گزینهٔ ۴: درست است؛ هر نظریهٔ علمی که بر اساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود بر نظریه‌ها و مبانی غیرتجربی تکیه دارد و با تغییر در آن‌ها نظریه‌های مطرح شده در علم تجربی هم تغییر خواهد کرد.

خوبه اینو بدونی

- اگرچه نمی‌توان در مورد موضوعات غیرقابل مشاهده و نامحسوس، گزاره‌های علمی و تجربی صادر کرد، ولی می‌توان با استناد به سایر منابع معرفتی گزاره‌های معتبر و صحیحی را در مورد آن‌ها بیان کرد.

۶۲- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * روان‌شناسی (درس ۱)

جوابش اینه

تعریف عملیاتی یعنی تعریف متغیر به‌صورتی که کاملاً شفاف، دقیق و قابل اندازه‌گیری باشد، به‌گونه‌ای که همهٔ افراد به برداشت یکسان یا تقریباً یکسانی برسند. تعریف گزینهٔ ۳ این ویژگی‌ها را دارد؛ زیرا از ملاک‌های روشن و قابل اندازه‌گیری استفاده کرده است.

نباید سراغ اینا بری

گزینه‌های ۱ و ۲: تعاریفی کلی هستند و ملاک عددی و کمی ارائه نداده‌اند.
گزینهٔ ۴: وابسته به برداشت فردی معلمان یا والدین است و موجب رسیدن به برداشت یکسان نمی‌شود.

۶۳- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * روان‌شناسی (درس ۱)

جوابش اینه

عبارت «اول»: درست؛ اگرچه ممکن است بسیاری از انسان‌ها با روش‌هایی منحصربه‌فرد مسائلی را حل کنند، اما اگر پاسخ آن‌ها به‌وسیلهٔ دیگران قابل تکرار نباشد، در مجموعهٔ روش علمی قرار نمی‌گیرد، زیرا در روش علمی هر دانشمند با رعایت ضوابط علمی می‌تواند یافته‌های دیگران را تکرار کند.
عبارت «دوم»: نادرست؛ همهٔ علوم به یک میزان یافته‌های تکرارپذیر ندارند. به‌دلیل پیچیدگی‌های پژوهش‌های انسانی و لزوم رعایت اصول اخلاقی، تکرارپذیری در روان‌شناسی دشوار است، ولی غیرممکن نیست و نهایتاً تکرارپذیری یکی از ویژگی‌های همهٔ علوم تجربی است.
عبارت «سوم»: نادرست؛ روش علمی در مطالعهٔ انسان محدودیت‌هایی دارد و نمی‌تواند پاسخ‌گوی همهٔ پرسش‌های انسانی باشد.
عبارت «چهارم»: درست؛ تأثیر ارزش‌ها و نگرش‌ها در تفسیر پدیده‌های انسانی یکی از دلایل اصلی دشواری در تکرار نتایج پژوهش‌های روان‌شناختی است.

۶۴- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * روان‌شناسی (درس ۱)

جوابش اینه

عبارت «اول»: تجربهٔ فرد در این عبارت به دریافت‌های شخصی و درونی او از اتفاقات زندگی برمی‌گردد.
عبارت «دوم»: به یک استدلال منطقی اشاره دارد.
عبارت «سوم»: روش استناد به وحی و آیات الهی است.

خوبه اینو بدونی

– منظور از تجربه در روش علمی تجربه‌ای است که بتوان آن را در موقعیت‌های مختلف تکرار و آزمایش کرد. بنابراین تجربه‌های شخصی افراد که منحصر به خودشان است و توسط دیگران قابل تکرار نیست، در مجموعهٔ روش علمی قرار نمی‌گیرد.

۶۵- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * روان‌شناسی (درس ۱)

جوابش اینه

عبارت «اول»: فرضیه‌ها در صورت پذیرفته شدن در شرایط مختلف آزمایشی، تبدیل به قانون یا اصل می‌شوند.
عبارت «دوم»: دانشمندان با توجه به دانش و تجربه‌های قبلی و همچنین با استفاده از قوّهٔ تخیّلشان، سعی می‌کنند پاسخ‌های اولیه‌ای به مسئله‌های علمی بدهند که این پاسخ‌ها «فرضیه» نام دارد.
عبارت «سوم»: پژوهش‌های دانشمندان با طرح مسئله آغاز می‌شود.
عبارت «چهارم»: برای پذیرش پاسخ‌های اولیهٔ ارائه شده به مسئله‌های علمی و تأیید یک فرضیه، باید آن پاسخ‌ها را براساس اطلاعات و داده‌های تجربی بیازماییم و نتیجه را با یافته‌های مقبول در علم تجربی مطابقت دهیم.

خوبه اینو بدونی

– فرضیه یک پاسخ اولیه است و باید مورد آزمایش و بررسی قرار گیرد، ولی قانون یک پاسخ معتبر و تأیید شده است.

۶۶- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: استدلال * روان‌شناسی (درس ۱)**

جوابش اینه

بررسی عبارات به‌ترتیب:

عبارت«اول»: فرضیه؛ یک جمله خبری است که رابطهٔ بین دو متغیر (محرک‌های عاطفی و فراموشی) را بیان می‌کند و باید مورد آزمایش قرار بگیرد.

عبارت «دوم»: مسئله؛ یک جملهٔ پرسشی است و اشاره به موقعیت نامعینی دارد که دانشمندان باید به آن پاسخ دهند.

عبارت «سوم»: فرضیه؛ یک حدس اولیه است که بر اساس مشاهدات اولیه بیان شده و هنوز به مرحلهٔ تأیید نرسیده است.

عبارت «چهارم»: قانون یا اصل؛ از آنجایی که این موضوع روی تعداد زیادی از افراد مبتلا به اسکیزوفرنی مورد بررسی قرار گرفته و با آمار مستند ارائه شده، از مرحلهٔ فرضیه عبور کرده و تبدیل به قانون یا اصل شده است.

خوبه اینو بدونی

– وقتی پس از انجام آزمایشات تجربی در مورد یک موضوع نتیجه‌ای را بیان می‌کنیم، یعنی فرضیهٔ موردنظر مورد آزمایش قرار گرفته و تبدیل به قانون یا اصل شده است (مانند عبارت «سوم» در سؤال). در حالی‌که اگر صرفاً بر اساس تجارب و دانش قبلی در زمینهٔ آن موضوع نتیجه‌ای را بیان کنیم، صرفاً به یک فرضیه دست یافته‌ایم (مانند عبارت «چهارم» در سؤال).

۶۷- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: استدلال * روان‌شناسی (درس ۱)**

جوابش اینه

در گزینهٔ ۲ پدیدهٔ خشکی پوست با استفاده از یک راهکار مورد کنترل قرار گرفته است.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: یکی از علت‌های وسواس فکری را بیان کرده و نمونه‌ای از تبیین است.

گزینهٔ ۳: سلامت روانی افراد را پیش‌بینی کرده است.

گزینهٔ ۴: به عوامل مؤثر در پدیدهٔ روابط زوجین اشاره کرده و نمونه‌ای از تبیین است.

۶۸- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ **مشخصات سؤال: ساده * حیطه: استدلال * روان‌شناسی (درس ۱)**

جوابش اینه

عبارت «اول»: درست؛ روش علمی یا همان روش تجربه یکی از روش‌های کسب آگاهی و معرفت است که مشاهده و تجربه رکن اساسی آن است.

عبارت «دوم»: درست؛ مهم‌ترین تفاوت دانشمند با فردِ عادی در این است که هرچند هر دو با مسئله مواجه می‌شوند، اما مواجههٔ دانشمند، برخلاف فرد عادی منظم و قاعده‌مند است.

عبارت «سوم»: نادرست؛ روش‌های ارائه شده در علم تجربی تنها در حیطهٔ امور مشاهده‌پذیر قابل اجرا و معتبر هستند.

عبارت «چهارم»: نادرست؛ آخرین مفهوم در تعریف روش علمی «موقعیت نامعین» است که دانشمندان با طرح مسئله، آن را شناسایی کرده و سپس با روش‌های تجربی به روشن‌سازی آن می‌پردازند.

خوبه اینو بدونی

– روش علمی «فرایند جست‌وجوی با قاعده و نظام‌دار برای مشخص کردن یک موقعیت نامعین» است. طبق این تعریف، فرایند روش علمی، معین، مشخص و هدفمند است.

۶۹- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * روان‌شناسی (درس ۱)**

جوابش اینه

گزینهٔ ۱: به ویژگی تعریف عملیاتی متغیرها در روش علمی اشاره دارد، در حالی‌که سایر گزینه‌ها مربوط به ویژگی تکرارپذیری هستند.

تعریف عملیاتی باید به‌گونه‌ای باشد که همهٔ افراد با مطالعهٔ آن به برداشت یکسان یا تقریباً یکسانی برسند. (تعریف عملیاتی)

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۲: یافته‌های به‌دست آمده از روش علمی شخصی نیست، بلکه هر دانشمند با رعایت ضوابط علمی می‌تواند یافته‌های دیگران را تکرار کند. (تکرارپذیری)
گزینهٔ ۳: همهٔ علوم به یک میزان دارای یافته‌های تکرارپذیر نیستند، دستیابی به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی دشوار است. (تکرارپذیری)
گزینهٔ ۴: دلیل دشواری رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان، رعایت مسائل اخلاقی، تأثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی و... است. از این‌رو روش‌های تجربی و علمی همواره با محدودیت‌هایی در تبیین پدیده‌های انسانی مواجه بوده و نمی‌تواند پاسخ بسیاری از پرسش‌های بشر را بدهد. (تکرارپذیری)

۷۰- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: استدلال * روان‌شناسی (درس ۱)

جوابش اینه

برای پذیرش پاسخ‌های اولیهٔ ارائه شده به مسئله‌های علمی و تأیید یک فرضیه، باید آن پاسخ‌ها را براساس اطلاعات و داده‌های تجربی بیازماییم و نتیجه را با یافته‌های مقبول در علم تجربی مطابقت دهیم. پس از بررسی اگر مطابقت و همخوانی وجود داشت و یافته‌های مشابه در پژوهش‌های مختلف تکرار شد، فرضیهٔ مورد نظر همانند فرضیه‌های مطرح شده در صورت سؤال به قانون تبدیل می‌شود.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: نادرست است؛ شناسایی ارتباط بین دو متغیر به‌معنای رسیدن به یک فرضیه است. در مرحلهٔ مسئله، صرفاً مشکل کم‌خوابی شناسایی شده است.
گزینهٔ ۲: پیشنهاد و پاسخ اولیهٔ دانشمندان که بر اساس دانش و تجربهٔ قبلی شکل گرفته، فرضیه است، نه قانون. چون هنوز مورد آزمایش قرار نگرفته است.
گزینهٔ ۴: نظریه، مجموعه‌ای از اصول و قوانین علمی دربارهٔ یک موضوع است که به شکل منسجم در ارتباط با یکدیگر قرار می‌گیرند. در این موقعیت صرفاً به یک قانون دست یافته‌ایم، نه مجموعه‌ای از قوانین.

زبان عربی

۷۱- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

جادِل: بحث کن (رد گزینه‌های ۱ و ۲)/ أحسَن: بهتر، بهترین، نیکوتر، نیکوترین (رد گزینه‌های ۱ و ۴)/ أعلم: داناتر، داناترین (رد گزینه‌های ۲ و ۴)/ ضلّ: گمراه شد (رد گزینهٔ ۱)

خوبه اینو بدونی

- اسم تفضیل مفهوم «برتر» و «برترین» دارد و در زبان عربی بر وزن «أفعَل» و «فُعلی» می‌آید.
- اگر بعد از اسمی با وزن «أفعَل» اسم مجرور یا «مِن» بیاید، آن اسم دارای وزن «أفعل» معمولاً اسم تفضیل است. مثال: «هذا العمود أصغر مِنَ البیت: این ستون، کوچک‌تر از خانه است.»/ «هذا العمود أصغر عمودٍ في البیت: این ستون، کوچک‌ترین ستون در خانه است.»

۷۲- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

سُئِل: پرسیده شد (ماضی مجهول) (رد گزینه‌های ۲ و ۴)/ من: چه کسی؟ کیست؟ («من» تنها درصورتی‌که سؤالی نباشد، به‌صورت «کسی که» ترجمه می‌شود.) (رد گزینهٔ ۴)/ أحَبّ النّاس: محبوب‌ترین مردم (رد گزینهٔ ۲)/ أنفع: سودمندترین (رد گزینهٔ ۱)

خوبه اینو بدونی

- فعل مجهول فعلی است که فاعل آن مشخّص نیست و کار به مفعول نسبت داده شده است. فعل مجهول از فعل متعدی ساخته می‌شود.
به‌عنوان مثال در عبارت «در بسته می‌شود» موردنظر گوینده این است که عملِ «بستن» رویِ «در» انجام شده است. در این جمله کسی که در را بسته، موردنظر نیست و به همین دلیل در جمله حذف شده است.
در عربی با تغییر حرکت، فعل مجهول ساخته می‌شود:
برای ساختن ماضی مجهول، حرف اول فعل، ضمّه «ـُـ» می‌گیرد و دومین حرف اصلی فعل، کسره «ـِـ» می‌گیرد.
برای ساختن مضارع مجهول، حرف اول فعل، ضمّه «ـُـ» می‌گیرد و دومین حرف اصلی فعل، فتحه «ـَـ» می‌گیرد.

۷۳- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

ذُكِرَ: ذکر شد (رد گزینه‌های ۱ و ۳)/ بوصایاه النّافعة: به سفارش‌های سودمندش (رد گزینه‌های ۱ و ۳)/ أن لا نتكبَّر على النّاس: که بر مردم تکبّر نورزیم (رد گزینهٔ ۲)/ إذا نتكلَّم: وقتی صحبت می‌کنیم (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

خوبه اینو بدونی

- فعل‌های ثلاثی مزید علاوه بر اینکه دارای حروف زائد هستند، بار معنایی متفاوتی هم با یکدیگر دارند. مثال: «جَلَسَ: نشست»/ «أجلَسَ: نشاند»/ «جالَسَ: هم‌نشینی کرد»
بنابراین یکی از راه‌های تغییر معنا در زبان عربی، انتقال کلمه از یک باب ثلاثی مزید به یکی دیگر از باب‌های ثلاثی مزید است.

۷۴- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ **مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

مَن يُصَعِّر خَدّه: هرکس با تکبّر روی برگرداند (رد گزینه‌های ۳ و ۴)/ مُختال: خودشیفته (اسم است، نه فعل) (رد گزینه‌های ۲ و ۴)/ لايهتدي: هدایت نمی‌شود (رد گزینه‌های ۲ و ۳)/ لا يَجد: نمی‌یابد (مضارع منفی) (رد گزینهٔ ۳)/ السّعادة الحقيقيّة: خوشبختی حقیقی (رد گزینهٔ ۴)

۷۵- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

الّذي: که (رد گزینهٔ ۴)/ يُحسَبُ: محسوب می‌شود، به حساب می‌آید (مضارع مجهول) (رد گزینهٔ ۳)/ أغلى: گران‌تر، گران‌ترین (رد گزینهٔ ۳)/ يُقَدِّم لكم: به شما تقدیم می‌کند (رد گزینه‌های ۱ و ۴)/ أفضل النّوعيّات: بهترین اجناس (رد گزینهٔ ۴)

۷۶- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

ترجمهٔ صحیح گزینهٔ ۳: «و ما را به دوری از دروغ و خوردن در (حالت) سیری موعظه می‌کند!»

۷۷- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ **مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

سؤال از ما گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن جمع سالم و جمع مکسّر با هم به کار نرفته باشد.
انواع کلمات جمع در گزینه‌ها:
گزینهٔ ۱: «العُلوم»: جمع مکسّر «العلم»/ «اوقات»: جمع مکسّر «وقت»
گزینهٔ ۲: «مُتواضِعات»: جمع سالم «مُتواضِعَة»/ «الحِكَم»: جمع مکسّر «الحِكمَة»
گزینهٔ ۳: «أصوات»: جمع مکسّر «صوت»/ «المُخاطَبين»: جمع سالم «المُخاطَب»
گزینهٔ ۴: «إخوان»: جمع مکسّر «أخ»/ «المُؤمنين»: جمع سالم «المؤمن»

۷۸- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

ترجمهٔ گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: خودپسند، کسی است که خیلی به خودش افتخار می‌کند! ✓

گزینهٔ ۲: رستوران‌ها همان مکان‌هایی است که در آن‌ها غذا می‌خوریم! ✓

گزینهٔ ۳: قیمت همان مبلغی است که طبق جنس‌های مختلف فرق می‌کند! ✓

گزینهٔ ۴: تخفیف، همان عملی است که قیمت را گران‌تر می‌کند! ✗

۷۹- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

ترجمهٔ گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: بدترین مردم، انسان دورو است!

گزینهٔ ۲: بهترین برادرانت (دوستانت) کسی است که عیب‌هایت را به تو هدیه دهد!

گزینهٔ ۳: بهترین آراستگی انسان، آرامش همراه با ایمان است!

گزینهٔ ۴: بهترین کارها، میانه‌ترین آن‌هاست!

چنانچه مشاهده می‌کنیم گزینهٔ ۲ اشاره به آن دارد که دوست خوب، عیب‌های انسان را به او گوشزد می‌کند. اما در بیت این گزینه به این اشاره شده که هرکس عیب‌های دیگران را برای یک فرد بازگو کند، عیب‌های آن فرد را نیز برای دیگران بازگو خواهد کرد.

۸۰- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

با توجّه به اینکه مضارع باب «تَفَعُّل» بر وزن «یَتَفَعَّلُ» است، شکل صحیح فعل این گزینه «نَتَکَلَّمُ» است.

۸۱- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

سؤال از ما می‌خواهد اسم تفضیلی را بیابیم که محلّ اعرابی (نقش) آن در جمله با نقش آن در گزینه‌های دیگر متفاوت است.

بررسی نقش اسم تفضیل در گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: «أفضل» اسم تفضیل و مجرور به حرف جر است. «من أفضل» باهم خبر از نوع جار و مجرور (شبه‌جمله) می‌باشد.

گزینهٔ ۲: «أعلَی» اسم تفضیل و خبر و مرفوع است و «دماوند» مبتدا برای آن می‌باشد.

گزینهٔ ۳: «خیر» اسم تفضیل و خبر و مرفوع است و «هذا» نیز مبتدا برای آن است.

گزینهٔ ۴: «أرخص» اسم تفضیل و خبر و مرفوع است و «السّراویل» مبتدا برای آن است.

۸۲- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

سؤال از ما گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن تعداد اسم‌های تفضیل بیشتر از سایر گزینه‌ها است.

بررسی اسم تفضیل در گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: «أحَبّ» به معنای «محبوب‌ترین، دوست‌داشتنی‌ترین» اسم تفضیل است. در این گزینه «أنفَع» به معنای «سودمندترین» نیز اسم تفضیل است.

گزینهٔ ۲: «خیر: بهترین» و «أوسَط: میانه‌ترین» اسم تفضیل‌اند.

گزینهٔ ۳: «أُحِبّ: دوست دارم» فعل مضارع متکلّم وحده است و اسم تفضیل نیست. در این گزینه «الأکبر: بزرگ‌تر» و «أحسَن: نیکوتر» اسم تفضیل هستند.

گزینهٔ ۴: «الأفاضل» اسم تفضیل و جمع «أفضَل: برتر» می‌باشد. در این گزینه «خیر: بهتر» و «أبقَی: پایدارتر» نیز اسم تفضیل می‌باشند.

۸۳- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ **مشخصات سؤال: ساده * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

هرگاه اسم تفضیل بین دو اسم مؤنّث و برای مقایسه آن دو به کار رود، از وزن «أفعَل» استفاده می‌شود، نه «فُعلی».

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۲: کلمهٔ «أحسَنَة» اشتباه است؛ چون اسم تفضیل هرگاه مؤنّث شود، بر وزن «فُعلی» ساخته می‌شود.
گزینهٔ ۳: کلمهٔ «حُسنی» مؤنّث است که برای مقایسهٔ دو اسم مؤنّث به کار نمی‌رود.
گزینهٔ ۴: کلمهٔ «حَسَنَة» اسم تفضیل نیست.

۸۴- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

سؤال از ما گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن اسم تفضیل وجود ندارد.
بررسی اسم تفضیل در گزینه‌ها:
گزینهٔ ۱: «أحسن: نیکوتر، نیکوترین» اسم تفضیل است. در این گزینه «أحبّ: دوست دارم» فعل مضارع متکلّم وحده است و معنای اسم تفضیل ندارد.
گزینهٔ ۲: «أحسَنَ: نیکی کرد» فعل ماضی باب «إفعال» است و معنای اسم تفضیل ندارد. دقّت کنیم که ماضی باب «إفعال» (أفعَلَ) را با اسم تفضیل اشتباه نگیریم. در این گزینه «أنصَح: نصیحت کنم» نیز مضارع متکلّم وحده است.
گزینهٔ ۳: «الأفاضل» اسم تفضیل است و مفرد آن «الأفضل» می‌باشد. دقّت کنیم که جمع «أفعَل» بر وزن «أفاعِل» ساخته می‌شود.
گزینهٔ ۴: «أنکَر» اسم تفضیل و به معنای «زشت‌ترین» می‌باشد.

۸۵- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: کاربرد * عربی، زبان قرآن ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

با توجّه به معنای عبارات می‌توان نتیجه گرفت که «خیر» در همهٔ گزینه‌ها معنای «بهتر» و «بهترین» دارد، به‌جز گزینهٔ ۴.
ترجمهٔ گزینه‌ها:
گزینهٔ ۱: دانش‌آموز از معلّم عربی دربارهٔ معنای «بهترین کارها، میانه‌ترین آن‌هاست!» سؤال کرد!
گزینهٔ ۲: دوستت را که عیب‌هایت را به تو هدیه می‌کند حفظ کن؛ زیرا او از بهترین دوستان است!
گزینهٔ ۳: در بین هم‌شاگردی‌هایم بهتر از تو نیافتم؛ پس نزد تو آمدم!
گزینهٔ ۴: از پروردگارم می‌خواهم که به فرزندم خوبی‌ای عطا کند که قلبش را شاد کند!

خوبه اینو بدونی

- دو کلمهٔ «خیر و شرّ» اگر معنای «تر» و «ترین» داشته باشند، اسم تفضیل هستند؛ امّا اگر به معنای «خوب و بد» یا «خوبی و بدی» باشند، اسم تفضیل محسوب نمی‌شوند. مثال: «خیر النّاس من نفع النّاس!: بهترین مردم کسی است که به مردم سود برساند!» در این جمله، «خیر» چون به معنای «بهترین» است، اسم تفضیل محسوب می‌شود. امّا در جملهٔ «علینا أن نکونَ مشتاقین إلی الأعمال الخیر!: باید به کارهای نیک مشتاق باشیم!» کلمهٔ «خیر» اسم تفضیل نیست، زیرا در اینجا به معنای «نیک» است.

تاریخ

۸۶- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

انگیزهٔ اصلی نویسندگان این نوع تاریخ‌نگاری ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، ویژگی‌های جغرافیایی و نگارش زندگی‌نامهٔ مفاخر و مشاهیر محلی بوده است.

۸۷- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

تاریخ سیستان از معروف‌ترین کتب تاریخ‌نگاری محلی است که به تاریخ سیستان از ایام قدیم تا سال ۷۲۵ق. اشاره دارد و مؤلف آن ناشناس است.

خوبه اینو بدونی

- ملک‌الشعرای بهار بر این کتاب تصحیح زده است و نویسنده نیست.

۸۸- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

در مجموع تمام دست‌ساخته‌های انسانی بازمانده از گذشته، گواه روشنی بر نوع فرهنگ و طرز فکر و چگونگی عقاید و آداب و رسوم پیشینیان ما هستند.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: بررسی این آثار گاه اختصاصاً در قلمرو دانش‌هایی چون باستان‌شناسی، معماری و هنر صورت می‌گیرد.
گزینه‌های ۲ و ۳: به‌ترتیب سودمندی آثار شفاهی و محوطه‌ها و بناهای تاریخی هستند.

۸۹- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: استدلال * تاریخ ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

منابع نوشتاری تاریخ به مواردی که ذکر شده محدود نمی‌شود. انواع دیگری از تألیفات با نام طبقات، انساب، فرهنگ‌نامه‌ها و زندگی‌نامه‌ها نیز حاوی اطلاعات مفید تاریخی‌اند. اسناد برجای مانده از دیوان‌های حکومتی سلسله‌ها نظیر: فرمان‌ها، معاهدات سیاسی، اسناد اقتصادی و فرهنگی و منشأت (نامه‌ها) نیز از منابع و مراجع مهم تاریخی محسوب می‌شوند.

۹۰- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: کاربرد * تاریخ ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

عنصرالمعالی کتاب «قابوس‌نامه» را در قرن پنجم هجری تألیف کرد. کتاب «سیستان» از مؤلف ناشناخته در موضوع تاریخ سیستان از ایام قدیم تا سال ۷۲۵ ق. (اوایل قرن هشتم هجری) است. ابوالفضل بیهقی نیز کتاب «تاریخ بیهقی» را در مورد تاریخ غزنویان تألیف کرده است.

۹۱- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: استدلال * تاریخ ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

«الف» و «ج»: سیاست‌نامه‌ها
«ب»: ادبیات و متون ادبی
سیاست‌نامه‌ها و متون نظم و نثر ادبی، هر دو جزء منابع نوشتاری هستند.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: هر سه به منابع دست اول نوشتاری اشاره دارند.
گزینهٔ ۲: هر سه جزء منابع نوشتاری هستند.
گزینهٔ ۳: منابع «الف» و «ج» یکسان (سیاست‌نامه‌ها) و با «ب» متفاوت‌اند.

۹۲- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

بررسی و مطالعهٔ محیط جغرافیایی رویدادها، در پژوهش‌های تاریخی اهمیت زیادی دارد. نوشته‌های جغرافیایی اطلاعات بسیار با اهمیتی دربارهٔ آداب و رسوم، فرهنگ، نوع معیشت، آب و هوا، وضعیت اقتصادی، وضعیت نظامی، راه‌ها، کالاها، قلعه‌ها، برج‌ها، بندرها، رودها و دریاها، پایتخت‌ها، ادیان و اعتقادات، نژاد و زبان و حدود و سرحدات و مرزهای سرزمین‌ها و حکومت‌های محلی ارائه می‌دهند.

۹۳- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

متون نظم و نثر ادبی، گونهٔ مهمی از منابع تاریخی محسوب می‌شوند؛ زیرا اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و نیز عقاید دینی و فلسفی رایج در هر عصری، کم‌وبیش در شعر شاعران و نویسندگان آن عصر انعکاس می‌یابند.

۹۴- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * تاریخ ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

متون تقویمی و گاه‌شماری، متون فلسفی و کلامی و فقهی، متون اخلاقی و سایر تألیفات علمی نیز می‌توانند به‌منظور تبیین اوضاع علمی‌دوره‌های تاریخی مورد توجه و مطالعه مورخان قرار گیرند.

خوبه اینو بدونی

- کلیدواژه در این سؤال تبیین اوضاع علمی است که با بقیهٔ گزینه‌ها تفاوت پیدا می‌کند.

۹۵- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: استدلال * تاریخ ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

بررسی موارد:

الف) نوشته‌های جغرافیایی اطلاعات بسیار با اهمیتی دربارهٔ آداب و رسوم، فرهنگ، نوع معیشت، آب‌وهوا، وضعیت اقتصادی، وضعیت نظامی، راه‌ها، کالاها، قلعه‌ها، برج‌ها، بندرها، رودها و دریاها، پایتخت‌ها، ادیان و اعتقادات، نژاد و زبان و حدود و سرحدات و مرزهای سرزمین‌ها و حکومت‌های محلی ارائه می‌دهند.

ب) اندرزنامه‌ها بیشتر به اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم می‌پردازند.

ج) متون نظم و نثر ادبی، گونهٔ مهمی از منابع تاریخی محسوب می‌شوند؛ زیرا اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و نیز عقاید دینی و فلسفی رایج در هر عصری، کم‌وبیش، در شعر شاعران و نویسندگان آن عصر انعکاس می‌یابند.

د) تألیفات با نام طبقات، انساب و فرهنگ‌نامه‌های زندگی‌نامه‌ای نیز حاوی اطلاعات مفید تاریخی‌اند.

جغرافیا

۹۶- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱)

نباید سراغ اینا بری

عبارت «ب»: برای ناحیه تاکنون تعاریف متعددی ارائه شده است.

عبارت «ج»: جغرافی‌دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، یک یا چند معیار را به کار می‌گیرند.

۹۷- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

معیارهای مربوط به عوامل طبیعی: ناهمواری‌ها، آب‌وهوا، پوشش گیاهی، خاک و نظایر آن، از معیارهای طبیعی ناحیه‌بندی هستند. (عبارت «ب»- «ج»- «ه»)

معیارهای مربوط به عوامل انسانی: این معیارها ممکن است جمعیت، اقوام (قومیت‌ها)، دین، زبان، فرهنگ، نوع فعالیت‌های اقتصادی و نظایر آن باشند. (عبارات «الف»- «د»)

۹۸- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

عبارت «ج» معلول «الف» و «د» و عبارات «ب»، «ه» و «و» معلول هستند.

خوبه اینو بدونی

- در شکل (۱)، به سبب بارندگی زیاد و رطوبت کافی، چمنزارهای وسیعی به وجود آمده و شرایط مناسبی برای دامداری و پرورش گاو فراهم شده است. نوع خانه‌ها و شکل سقف ساختمان‌ها (شیروانی) با ریزش‌های جوی و نوع فعالیت اقتصادی ساکنان ناحیه، یعنی نگهداری دام و علوفه، تناسب دارد.
- در شکل (۲)، جذب جمعیت زیاد، رونق فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری و حمل‌ونقل بار و مسافر موجب (علت) پدید آمدن ساختمان‌های بلندمرتبه شده است.

۹۹- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

خاک چرنوزیوم، خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی و ریشهٔ علفزارها است و خاک کرایوزول، خاک یخ بستهٔ نواحی توندرا.

۱۰۰- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱)

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: این ناحیه‌بندی براساس ترکیبی از ویژگی‌های عمدهٔ بارش انجام شده است.
گزینهٔ ۲: بالاترین میزان بارش روزانه یکی از ملاک‌های این ناحیه‌بندی است.
گزینهٔ ۳: معیار اصلی این ناحیه‌بندی عوامل طبیعی است و عوامل انسانی در آن نقشی ندارد.

۱۰۱- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱)

خوبه اینو بدونی

- بین عناصر یک ناحیهٔ همگونی مطلق وجود ندارد.

جوابش اینه

ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی یا به عبارت دیگر وحدت‌یابی در آن است.

۱۰۲- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱)

جوابش اینه

ناحیه‌بندی، کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان صورت می‌گیرد. انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق یک جغرافی‌دان بستگی دارد.

۱۰۳- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

زیست‌بوم‌ها جز نواحی طبیعی هستند که هریک به سبب پوشش گیاهی و جانوری از یکدیگر تمایز داده می‌شوند.

۱۰۴- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱)**

خوبه اینو بدونی

- کمترین میزان بارش در ایران مربوط به نواحی داخلی و بیشترین بارش مربوط به ناحیهٔ خزر غربی است.

جوابش اینه

نواحی بارشی ایران به‌ترتیب از کمترین به بیشترین عبارت است از: ناحیهٔ داخلی (۱۵۴) میلی‌لیتر، ناحیهٔ خراسان شمالی (۳۱۳) میلی‌لیتر، ناحیهٔ آذربایجان و زاگرس (۳۱۳) میلی‌لیتر، ناحیهٔ کردستان (۵۳۹) میلی‌لیتر، ناحیهٔ خزر شرقی (۵۳۹) میلی‌لیتر، ناحیهٔ خزر غربی (۱۲۶۱) میلی‌لیتر

۱۰۵- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ **مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: دانش * جغرافیا ۲ (درس ۱)**

جوابش اینه

بیشترین میزان پراکندگی قومیتی در کشور افغانستان، با ۴۲ درصد پراکندگی متعلق به پشتون‌هاست. تاجیک‌ها با ۲۷ درصد پراکندگی، رتبهٔ دوم را در این کشور دارند.

فلسفه

۱۰۶- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * فلسفهٔ ۱ (درس ۱)**

جوابش اینه

گام‌های لازم برای درست فکر کردن و قرار گرفتن در مسیر درست تفکر فلسفی بدین‌ترتیب‌اند: ۱) آگاهی از مجهولات و ندانسته‌های خود ۲) جست‌وجوی پاسخ برای سؤالات ۳) ارائه استدلال صحیح ۴) داشتن معیار برای پذیرش پاسخ

خوبه اینو بدونی

- گام‌های لازم برای درست فکر کردن و قرار گرفتن در مسیر درست تفکر فلسفی را با مراحل تفکر فلسفی اشتباه نگیرید.

۱۰۷- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ **مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * فلسفهٔ ۱ (درس ۱)**

جوابش اینه

بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: جدیت و پیوستگی در پرداختن به پرسش‌های اساسی ویژگی یک متفکر فلسفی است که به نتیجه می‌رسد، ولی لزوماً به‌طور قانونمند اندیشه نمی‌کند تا موجب ظهور دانش فلسفه شود.

گزینهٔ ۲: فلسفه از همان روزهای آغازین حیات بشر شکل نگرفته است.

گزینهٔ ۳: تلاش‌های بشر باعث ظهور دانش فلسفه شده است، نه برعکس.

گزینهٔ ۴: تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند موجب ظهور دانشی به‌نام فلسفه شده است. به‌عبارت دیگر، دانش فلسفه عهده‌دار بررسی قانونمند این قبیل سؤال‌هاست. از همان آغازین روزهای حیات فکری انسان، افرادی اهمیت این قبیل پرسش‌ها را دریافتند و با دقت و تأمل فراوان برای دستیابی به پاسخ صحیح تلاش کردند.

۱۰۸- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * فلسفهٔ ۱ (درس ۱)

جوابش اینه

تفکر یک موهبت خدادادی است که در همهٔ انسان‌هاست و پس از پیوستگی و ممارست تقویت می‌شود، نه اینکه پدید بیاید.

بررسی گزینه‌ها:

تفکر واسطهٔ رسیدن انسان از مجهولات به معلومات و از پرسش‌ها به پاسخ‌هاست (رد گزینهٔ ۴) با قدرت تفکری که خداوند در وجود ما قرار داده، پاسخ سؤال‌ها را می‌یابیم و امور روزانهٔ خود را سامان می‌دهیم (تأیید گزینهٔ ۲)، لذا می‌توان گفت بدون تفکر کاری از انسان ساخته نیست (رد گزینهٔ ۱) و اولین مرحله از مراحل تفکر در انسان‌ها روبه‌رو شدن با مسئله است (رد گزینهٔ ۳)

۱۰۹- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * فلسفهٔ ۱ (درس ۱)

جوابش اینه

مشغول بودن به فطرت اول برای انسان‌ها ناشایست نیست، بلکه لازمهٔ زندگی است، ولی ماندن در آن و نپرداختن به تفکر فلسفی ناشایست است.

نباید سراغ اینا بری

ملاصدرا فیلسوف بزرگ اسلامی مشغول بودن به امور عادی زندگی و تفکر در آن‌ها را «فطرت اول» و ورود به آن، پرسش‌های اساسی و تفکر در آن‌ها را «فطرت ثانی» می‌نامد (رد گزینهٔ ۱) که این امر برای هر انسانی ممکن است (رد گزینهٔ ۴)، وی از انسان‌ها می‌خواهد که بکوشند از فطرت اول عبور کنند و به فطرت ثانی که مرحله‌ای برتر و عالی‌تر است، برسند (رد گزینهٔ ۲).

۱۱۰- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * فلسفهٔ ۱ (درس ۱)

جوابش اینه

لفظ فلسفه در اصل ریشه‌ای یونانی دارد. این لفظ عربی شده کلمه «فیلوسوفیا» است. فیلوسوفیا خود مرکب از دو کلمه «فیلو» به‌معنی دوستداری و «سوفیا» به‌معنی دانایی است. پس کلمهٔ فیلوسوفیا به‌معنی «دوستداری دانایی» است. بنابراین واژهٔ فلسفه در آن زمان‌ها اختصاص به این دانش خاص نداشت و همهٔ دانش‌ها را شامل می‌شد. البته به مرور زمان از آنجایی که سقراط خود را فیلوسوفوس یعنی دوستدار دانش نامید، کلمهٔ فیلسوف هم به‌معنای دانشمند ارتقا پیدا کرد و کلمهٔ فلسفه نیز مترادف با دانش شد.

خوبه اینو بدونی

- سیر تغییر معنایی واژهٔ فلسفه به‌صورت زیر است:

۱) فلسفه به‌معنای دوستداری دانایی ۲) فلسفه به‌معنای مطلق دانش ۳) فلسفه به‌معنای دانش خاص

۱۱۱- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: ساده * حیطه: دانش * فلسفهٔ ۱ (درس ۱)

جوابش اینه

فلسفه از نظر موضوع با تمام علوم متفاوت است، مسائل فلسفی، مسائل بنیادی است و مسائل سایر علوم، مسائلی غیربنیادی است، اما فلسفه در روش با ریاضیات مشترک است.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۲: فلسفه از روش عقلی و قیاسی استفاده می‌کند، اما این روش در همهٔ علوم بشری به‌کار نمی‌رود.

گزینهٔ ۳: فلسفه در روش با ریاضیات تشابه دارد و با برخی علوم مانند علوم تجربی متفاوت است. اما از نظر موضوع، فلسفه با تمام علوم متفاوت است. فلسفه دربارهٔ کل هستی بحث می‌کند و به بررسی اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان می‌پردازد.

گزینهٔ ۴: هر علمی دربارهٔ موضوع خاصی بحث می‌کند، اما فلسفه این‌گونه نیست و دربارهٔ بنیادی‌ترین موضوعات بحث می‌کند.

۱۱۲- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: استدلال * فلسفهٔ ۱ (درس ۱)**

جوابش اینه

موضوع فلسفه وجود است. فلسفه به آن دسته از ویژگی‌های موجودات می‌پردازد که مربوط به هستی و موجودیت آن‌هاست. آن‌چه مسائل و گفت‌وگوهای فلسفی را از تمام مسائل و گفت‌وگوهای غیرفلسفی متمایز می‌سازد، موضوع آن است.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۲: هرچند فیلسوف صلاحیت و تخصص بیشتری در ارزیابی مباحث فلسفی دارد، ولی ارزیابی و فهم موضوعات فلسفی مختص فیلسوفان نیست و افراد غیرفیلسوف ولی اهل تفکر فلسفی نیز ممکن است این توانایی را در خود تقویت کرده و فعلیت ببخشند.
گزینهٔ ۳: مهم و بسیار پیچیده بودن ویژگی متمایز کنندهٔ گفت‌وگوی فلسفی نیست. بسیاری از مباحث غیرفلسفی نیز می‌توانند این اوصاف را داشته باشند.
گزینهٔ ۴: هدف یک گفت‌وگوی غیرفلسفی نیز می‌تواند جست‌وجوی حقیقت باشد. این‌طور نیست که تمام گفت‌وگوهای غیرفلسفی نتیجهٔ معینی داشته باشند.

۱۱۳- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: استدلال * فلسفهٔ ۱ (درس ۱)**

جوابش اینه

بحث دربارهٔ جبر و اختیار و ارتباط آن با مسئولیت اخلاقی بحثی است که به امور بنیادی حوزهٔ انسان و امور بنیادین حوزهٔ اخلاق می‌پردازد، پس سؤال گفته شده مسئله‌ای فلسفی می‌باشد.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: مسئله‌ای بنیادی نیست، چون دیدگاه یک فیلسوف خاص را پرسیده و در حیطهٔ تاریخ فلسفه قرار می‌گیرد.
گزینهٔ ۲: برای پاسخ به این سؤال نیز باید به تاریخ فلسفه مراجعه کنیم و مسئله‌ای بنیادی به‌حساب نمی‌آید. اگر صرفاً از ادلهٔ انکار واقعیت می‌پرسید سؤالی فلسفی بود. ولی چون سئوال دربارهٔ گروهی خاص است، فلسفی نیست.
گزینهٔ ۴: سؤالی است در حیطهٔ مردم‌شناسی و گرایش‌های فکری مردم در شرایط خاص. بنابراین بنیادی محسوب نمی‌شود.

۱۱۴- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: استدلال * فلسفهٔ ۱ (درس ۱)**

جوابش اینه

از آنجایی که برای پاسخ‌گویی به سؤالات بنیادی نیازمند تفکر فلسفی هستیم، این قبیل سؤالات به روش عقلی دنبال می‌شود و بنیاد دیگر علوم و تفکرات انسانی قرار می‌گیرد.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: پاسخ به بسیاری از سؤالات روزمره متوقف به پرداختن به سؤالات بنیادی نیست.
گزینهٔ ۳: برای شکل‌گیری سؤالات بنیادین لازم نیست که از مسائل روزمره عبور کرده باشیم، اما پاسخ به آن‌ها نیازمند تفکر فلسفی است که در فطرت ثانی صورت می‌گیرد.
گزینهٔ ۴: با توجه به متن کتاب که در آن گفته شده: «در میان انبوه افکار و اندیشه‌های روزانه، گاه و بی‌گاه سؤال‌های خاصی خودنمایی می‌کنند که می‌توانند ساعاتی طولانی ما را به خود مشغول سازند و به تفکر وادار نمایند» لزومی ندارد که انسان از زندگی روزمره جدا شود.

۱۱۵- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ **مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * فلسفهٔ ۱ (درس ۱)**

جوابش اینه

روش تجربی در حل مسائل و موضوعات فلسفی کاربرد ندارد و تنها از تجزیه و تحلیل عقلی استفاده می‌شود.
در مسائل فلسفی که به اصل و اساس جهان و انسان مربوط هستند، برخلاف مسائل مربوط به علومی مانند فیزیک، شیمی، اقتصاد و جامعه شناسی و... نمی‌توان از حواس یا آزمایش بهره برد. در این موارد فقط باید به توانایی عقل و استدلال‌های عقلی تکیه کرد. مسائل فلسفی از نظر روش مانند مسائل ریاضی هستند که استفاده از حواس و ابزار به حل آن‌ها کمک نمی‌کند و فقط با عملیات فکری و استدلالی باید به جواب مسائل دست یافت.

۱۱۶- پاسخ: گزینهٔ ۱ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: استدلال * فلسفهٔ ۱ (درس ۱)

جوابش اینه

سوفیست‌ها پیروزی بر رقیب را مهم‌ترین هدف می‌دانستند و از این‌رو در استدلال‌های خود بیشتر از مغالطه کمک می‌گرفتند.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۲: هر چند سوفیست‌ها به تعلیم سخنوری اشتغال داشته و در بحث‌ها مغالطه می‌کردند، اما دغدغهٔ آنان نبوده، بلکه دغدغهٔ سوفیست‌ها غلبه بر حریف بود.
گزینهٔ ۳: سوفیست‌ها بیشتر به تعلیم و سخنوری اشتغال داشتند، بنابراین در عمل، آموزش و تعلیم را بی‌معنا نمی‌دانستند، گرچه از این عقیده «هرکس هرچه خودش می‌فهمد همان حقیقت است»، می‌توان نتیجه گرفت که امر آموزش بی‌معناست.
گزینهٔ ۴: سوفیست‌ها در استدلال‌های خود بیشتر از مغالطات کمک می‌گرفتند که به ظاهر درست به‌نظر می‌رسیدند، اما در واقع غلط بودند و این امر به‌تدریج سبب شد که آنان برای حقیقت و واقعیت ارزش و اعتباری قائل نباشند. (نه برعکس)

۱۱۷- پاسخ: گزینهٔ ۴ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: استدلال * فلسفهٔ ۱ (درس ۱)

جوابش اینه

دربارهٔ ساختمان اجسام، این‌که آیا توپُر و متصل‌اند یا از اجزای ریزتر و فضای خالی درست شده‌اند، در علوم تجربی بررسی می‌شود و یک سؤال فلسفی نیست.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: این مسئله یک مسئلهٔ عقلانی محض است و می‌تواند در فلسفه بررسی شود.
گزینهٔ ۲: این پرسش مربوط به امور بنیادین است و به‌صورت عقلانی بررسی می‌شود.
گزینهٔ ۳: پرسشی اساسی در حوزهٔ معرفت‌شناسی و ابزارهای شناخت است و به روش عقلی در فلسفه بررسی می‌شود.

۱۱۸- پاسخ: گزینهٔ ۳ ▲ مشخصات سؤال: متوسط * حیطه: دانش * فلسفهٔ ۱ (درس ۱)

جوابش اینه

ملاصدرا مشغول بودن به امور عادی زندگی و فکر در آن‌ها را فطرت اول می‌داند و ورود به پرسش‌های اساسی و تفکر در آن‌ها را فطرت ثانی می‌نامد. او ماندن در فطرت اول را شایستهٔ انسان نمی‌داند و از انسان‌ها می‌خواهد که بکوشند تا از فطرت اول عبور کنند و به فطرت ثانی که مرحله‌ای برتر و عالی‌تر است، برسند.

نباید سراغ اینا بری

گزینهٔ ۱: هر انسانی یک کارگر یا فیزیک‌دان یا پزشک یا دانشجو و دانش‌آموز باشد، ممکن است وارد وادی پرسش‌های بنیادین شود و قدم در فطرت ثانی بگذارد.
گزینهٔ ۲: فطرت ثانی اندیشیدن در هر سؤال و پرسشی نیست، بلکه فقط به سؤالات بنیادین مربوط می‌شود، البته ممکن است انسان به پاسخ این پرسش‌های بنیادین نرسد.
گزینهٔ ۴: ملاصدرا ماندن در فطرت اول را شایستهٔ انسان نمی‌داند، نه اینکه فطرت اول را شایسته نداند.

۱۱۹- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: استدلال * فلسفهٔ ۱ (درس ۱)

جوابش اینه

همهٔ موارد به‌جز گزینهٔ ۲، اولاً به مسائل اساسی در حوزهٔ انسان مربوطند و دوماً با روش عقلی بررسی می‌شوند.

خوبه اینو بدونی

- برای اینکه سؤالی اساسی و بنیادی محسوب شود و در فلسفه بررسی شود، لازم نیست در آن الزماً از الفاظ وجود، هستی و... استفاده شود، بلکه ممکن است یک سؤال پرسشی بنیادی در حوزهٔ خاصی از وجود باشد، مانند سؤال در مورد حقیقت اخلاق البته که در این حالت سؤال در مورد اخلاقی خاص نیست، بلکه در مورد ذات و حقیقت اخلاق پرسش می‌شود.

۱۲۰- پاسخ: گزینهٔ ۲ ▲ **مشخصات سؤال: دشوار * حیطه: استدلال * فلسفهٔ ۱ (درس ۱)**

مرحلهٔ دوم تفکر فلسفی، طرح پرسش‌های فلسفی است. در اینجا هم یک پرسش فلسفی مطرح شده است.

گزینهٔ ۱: از جمله معلومات فلسفی است و مربوط به مرحلهٔ سوم تفکر فلسفی است.
گزینهٔ ۳: مواجهه با یک مسئله فلسفی است و مربوط به مرحلهٔ اول تفکر فلسفی است.
گزینهٔ ۴: سؤال مطرح شده غیرفلسفی است و اصولاً مربوط به مراحل تفکر فلسفی نیست.

- تفاوت اصلی مراحل چهارگانهٔ تفکر فلسفی با مراحل چهارگانهٔ تفکر غیرفلسفی، تنها در نوع مسئله و موضوع آن‌هاست.